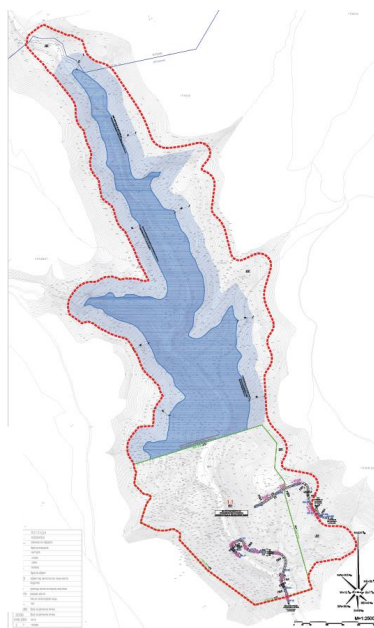

ИЗВЕШТАЈ
ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА
Државна урбанистичко - планска документација за брана и
акумулација „Слупчанска Река“

КО Слупчане и КО Руница

Општина Липково

Јуни 2021

**НАРАЧАТЕЛ: МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ И МИНИСТЕРСТВО ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО**

НАЗИВ НА ДОКУМЕНТОТ:

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

НАЗИВ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ:

**ДРЖАВНА УРБАНИСТИЧКО - ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА БРАНА И АКУМУЛАЦИЈА
„СЛУПЧАНСКА РЕКА“, КО СЛУПЧАНЕ И КО РУНИЦА, ОПШТИНА ЛИПКОВО**

ВЕРЗИЈА: НАЦРТ

ИЗРАБОТУВАЧ:

**“ ЕКОМОЗАИК” ДООЕЛ СКОПЈЕ
УЛ. БРИСЕЛСКА БР. 4
СКОПЈЕ**

ПЕРИОД НА ИЗРАБОТКА:

МАЈ - ЈУНИ 2021

ЕКСПЕРТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА

НА ВЛИЈАНИЕ НА ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА:

**М-Р СЛАВЈАНКА ПЕЈЧИНОВСКА – АНДОНОВА, инженерство за животна средина
КОНСУЛТАНТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА**

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

П О Т В Р Д А
за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за
стратешиска оцена на животната средина

ПЕЈЧИНОВСКА-АНДОНОВА Петар СЛАВЈАНКА

дипломиран инженер технолог од Скопје, родена на 15.02.1963 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 04.06.2009 година, го положи **стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратешиска оцена на животната средина**, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратешиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со **статус на експерт за стратешиска оцена на животната средина** и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратешиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животната средина ("Службен весник на Република Македонија" број 53/05, 81/05, 24/07 и 159/03).

Министерство за животна средина
и просторно планирање

Министер,
Др. Нејати Јакупи

Комисија за полагање на стручен испит за
стратешиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Број 02-2039/05
31. 07.2009, година

**ЦЕНТРАЛЕН
РЕГИСТАР**

НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА лица

Трговски регистар и регистар на други правни

www.crm.com.mk

Број: 0809-50/155020210040988

Датум и време: 5.5.2021 г. 11:37:28

Дигитално потпишан од: CRRSM
Централен Регистар на Република Северна Македонија
Датум и час на потпишување: 05.05.2021 во 11:37:38
Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing CA for e-Seals
Сертификатот е валиден до: 20.04.2024
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ПОТВРДА

за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6594565
Назив:	Друштво за технички консултантски услуги ЕКОМОЗАИК ДООЕЛ Скопје
Седиште:	БРИСЕЛСКА бр.4 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

СОДРЖИНА

1. Вовед.....	9
2. Цел на Извештајот за стратегиска оцена	11
2.1 Цел на Извештајот за стратегиска оцена и употребена методологија ...	11
3. Преглед на содржината на планскиот документ и плански опфат.....	13
3.1 Преглед на содржината на планскиот документ	13
3.2 Плански опфат.....	15
3.3 Намена на земјиштето	17
3.3.1 Сегашна состојба на предметниот простор	17
3.3.2 Биланс на површини	19
3.3.3 Реализација на планското решение.....	21
3.3.4 Изводи од Просторниот План на Република Македонија	21
4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	24
4.1 Карактеристики на просторот	24
4.1.1 Географска положба.....	24
4.1.2 Релјеф	26
4.1.3 Клима	26
4.1.4 Население.....	27
4.1.5 Стопанство.....	28
4.1.6 Културно наследство	28
4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат	29
4.2.1 Воздух	29
4.2.2 Вода.....	30
4.2.3 Отпад.....	32
4.2.4 Почва.....	32
4.2.5 Растителен и животински свет	33
4.2.6 Бучава	35
4.3 Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат	36
5. Главни цели на планскиот документ	38
6. Состојба без имплементација на планскиот документ.....	40
7. Врска и Усогласеност на планскиот документ со други релевантни планови, програми и стратегии	41
7.1 Компатибилност на целите на планскиот документ	41

7.2	Врска со други стратешки плански документи	41
8.	Цели на заштита на животната средина	49
8.1	Структура на генералните цели на заштита на животната средина	49
8.2	Генерални цели на заштита на животната средина на предметниот опфат	50
8.3	Цели на СОЖС	51
9.	Веројатни значајни влијанија на планскиот документ врз животната средина	53
9.1	Влијание врз населението	55
9.2	Влијание врз човековото здравје	55
9.3	Влијание врз квалитетот на воздухот	55
9.4	Влијание врз климатските промени	56
9.5	Влијанија врз квалитетот на водите	57
9.6	Влијание врз почвата	57
9.7	Влијание врз пределот	58
9.8	Влијание врз културното наследство	58
9.9	Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)	59
9.10	Материјални придобивки	60
10.	Мерки за заштита, намалување и ублажување на негативните влијанија на планскиот документ	61
11.	Алтернативи	64
12.	План за мониторинг	65
13.	Нетехничко резиме	67
14.	Прилози	72
14.1	Листа на национална законска регулатива	72
14.2	Листа на релевантни ЕУ Директиви	75
14.3	Користена литература	79
14.4	Одлука за неспроведување на стратегиска оцена од Министерство за транспорт и врски	82
14.5	Решение од Министерство за животна средина и просторно планирање за спроведување на стратегиска оцена	83

ТАБЕЛИ

Табела 1 Постојна површина по намена на земјиштето	17
Табела 2 Билансни показатели по идното планско решение	19
Табела 3 Населени места во Општина Липково	27
Табела 4 Деловни субјекти по општини и дејност во 2019-та година во Североисточниот плански регион	28
Табела 5 Гранични вредности за човековото здравје и пречекорување на годишно ниво на мерно место Куманово за 2020 година	30
Табела 6 Подрачја според степенот на заштита од бучава и гранични вредности.....	35
Табела 7 Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат	36
Табела 8 Главни сегашни проблеми со елементите на животната средина во општина Липково	37
Табела 9 Матрица на компатибилност на целите на планскиот документ.....	42
Табела 10 Врска на планскиот документ со релевантни планови, програми и стратегии .	43
Табела 11 Цели и индикатори на СОЖС	52
Табела 12 Идентификација на влијанијата на целите на планскиот документ врз различните елементи на СОЖС и оценка на влијанијата	54
Табела 13 Предлог мерки за спречување, намалување или ублажување на значајните негативни ефекти од ДУПД за брана и акумулација “Слупчанска Река”	62
Табела 14 План за мониторинг на Стратегиска оценка на животната средина за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково	66

СЛИКИ

Слика 1 Граници и постојна состојба на планскиот опфат на Државната урбанистичко - планска документација за брана и акумулација „Слупчанска Река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково	16
Слика 2 Фотографии од планскиот опфат на ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска Река“ општина Липково (јуни 2021 год.)	18
Слика 3 Графички приказ на планскиот опфат со планирана намена на земјиштето	20
Слика 4 Местоположба на проектната локација во однос на РСМ и граници на локацијата во однос на околното подрачје	25
Слика 5 Микролокација на подрачјето предвидено за изградба на брана Слупчанска	25
Слика 6 Сеизмолошка мапа на РСМ	26
Слика 7 Фрескоживопис и надворешен изглед на црквата Успение на Пресвета Богородица, село Матејче	29
Слика 8 Липковска и Слупчанска река	31
Слика 9 Почва застапена на проектната локација	33
Слика 10 Флора и фауна застапена долж проектната локација	34

КРАТЕНКИ

CDM	Механизам на чист развој
ISO	Меѓународна организација за стандарди
ГУП	Генерален урбанистички план
ДУП	Детален урбанистички план
ДУПД	Државна урбанистичко - планска документација
ЕЕА	Европската Агенција за животна средина
ЕЛС	Единица на локална самоуправа
ЕУ	Европска Унија
ЗПП	Значајно подрачје со Птици
ЗРП	Значајно Растително Подрачје
ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
ЈКП	Јавно Комунално Претпријатие
КО	Катастарска општина
КП	Катастарска парцела
ЛЕАП	Локален план за заштита на животната средина
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МЗШВ	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
МРЦ	Милениумските развојни цели
МСП	Мали и средни претпријатија
НЕАП	Национален Еколошки Акционен План
НЗЕАП	Национален здравствено - еколошки акционен план
НПУО	Национален План за управување со отпад
ПП	Просторен План
РМ	Република Македонија
РСМ	Република Северна Македонија
СОЖС	Стратегиска оцена на животната средина
УП	Урбанистички план
УХМР	Управа за хидрометеоролошки работи
УПВНМ	Урбанистички план вон населено место

1. ВОВЕД

Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково е изготвена врз основа на Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко-планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2018 година (Службен весник на РМ бр.16/18, 56/18, 73/18 и 212/18) и Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко - планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2019 година (Сл.Весник на РМ 16/19 и 107/19).

Целта на Државна урбанистичко-планска документација е да се добие решение кое ќе обезбеди изградба на брана и акумулација на Слупчанска река на простор од околу 68,236 ha.

Согласно законската регулатива од областа на животната средина при подготовка на краткорочни, среднорочни и долгорочни плански документи на национално и локално ниво за развој на општините во сите аспекти (урбан развој, земјоделие, индустрија, развој на мали и средни претпријатија, туризам, транспорт и др.) потребно е спроведување на постапка за *Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ кој се подготвува (план, програма или стратегија) врз животната средина.*

Постапката е правно обврзувачка во согласност со националното законодавство (Глава X од Закон за животна средина – Сл. Весник на РМ бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 124/2010, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и подзаконските акти) и со нејзино навремено спроведување се обезбедува идентификување на сите можни негативни и позитивни влијанија на планот, програмата или стратегијата врз животната средина, се дефинираат алтернативи и можни мерки за ублажување, намалување или одбегнување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

Министерството за транспорт и врски како одговорна институција за носење на Државната урбанистичко-планска документација сметајќи дека реализацијата на планското решение нема да има негативно влијание врз животната средина донесе **Одлука и Формулар за неспроведување на стратегиска оцена** за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково. На доставените документи Министерството за животна средина и просторно планирање преку издадено Мислење бр. УП1-15-421/2021 од 02.04.2021 год. (дадено во Поглавје 14.4) одговори дека е потребно да се спроведе постапка за стратегиска оцена за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково.

Министерството за транспорт и врски има искуство во спроведување на постапката која вклучува: активно учество на јавноста, ставање на увид на нацрт Извештаите и организирање на јавна расправа за истите.

Планскиот документ кој беше предмет на анализа и за кој се однесува Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина е Државна урбанистичко-

планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково.

Планскиот опфат се наоѓа на територијата на Општина Липково и зафаќа површина од 68,236 ha.

Се очекува реализацијата на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково, да овозможи подобрување на социо – економските услови за живеење во Општината преку изградба на инфраструктура неопходна за обезбедување на потребни количини на вода за населението во Кумановско – Липковскиот регион. Истовремено ќе се обезбедат и доволни количини на вода за наводнување на земјоделските површини на предметното подрачје. Остварување на заложите за подигање на квалитетот на водоснабдителната мрежа во државата; рамномерен социјален и економски развој на подрачјето.

Вградувањето на аспектите на животната средина при процесот на урбанистичкото планирање и партиципативната демократија која вклучува учество на јавноста при стратешко планирање на развој на Општина Липково се основни постулати за дизајнирање на урбанистичката планска документација.

За подготовка на Извештајот за стратешка оценка за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково, Агенцијата за планирање на просторот како изготвувачи на планската документација го ангажираше Друштвото за технички консултантски услуги “ЕкоМозаик” дооел Скопје. Во подготовката на Извештајот учествуваа:

- a) Славјанка Пејчиновска – Андонова, дипл. инж. технолог, Експерт за Стратешка оценка на животната средина и**
- b) Марија Николоска, дипл. инженер за животна средина, Експерт за Стратешка оценка на животната средина.**

Извештајот за стратешка оценка на животната средина беше подготвен во јуни 2021 година.

2. ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА

2.1 ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА И УПОТРЕБЕНА МЕТОДОЛОГИЈА

Цел на Извештајот за Стратегиска оцена за животна средина за Државна урбанистичко - планска документација за брана и акумулација „Слупчанска Река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково е навремено да ги вклучи целите на заштита и унапредување на животната средина на подрачјето опфатено со планот во целите дефинирани при изработката на ДУПД од страна на планерите. Навременото вклучување на целите на заштита на животната средина ќе овозможи одржлив развој на Општината Липково, како и обезбедување на квалитетни услови за живеење.

Методологијата која се користеше при подготовка на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание на Државна урбанистичко - планска документација за брана и акумулација „Слупчанска Река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково врз животната средина се базира на спроведување на истражувања, проценки и аналитички пристап кој опфати неколку чекори:

- а) Преглед и анализа на сегашната состојба со животната средина во предложениот плански опфат и неговата непосредна близина – Општина Липково;
- б) Запознавање со ДУПД за предметниот опфат, Условите за планирање на просторот, документационата основа и планската документација и графичките делови од истите;
- в) Посета на локацијата и комуникација со одговорните лица од одделенијата за урбанизам и заштита на животна средина во Општина Липково (јуни 2021);
- г) Идентификација на веќе дефинираните цели за заштита и унапредување на животната средина во постоечки стратешки документи на локално, национално и меѓународно ниво:
 - Просторен план на Република Македонија
 - Национална Стратегија за води (2012-2042)
 - Стратегија за развој на енергетиката во РМ до 2040
 - Национална Стратегија за заштита на природата (2017-2027 год.)
 - Локален План за заштита на животната средина за Општина Липково – ЛЕАП подготвен во 2011 год.
 - Годишна Програма за управување со отпад на ЈКП “Пиша” за 2021 год.
 - Стратегија за локален развој на руралната средина на општините Липково, Куманово, Старо Нагоричане, 2015
 - Регионален план за управување со отпад во Североисточен регион
 - Програма за развој на Североисточен плански регион,
 - Национален План за заштита на животната средина - НЕАП II
 - Национална Стратегија за одржлив развој

- Национална Стратегија за приближување кон ЕУ
 - Индикатори за животна средина
 - Национална Стратегија за управување со отпад
 - Национален План за управување со отпад 2020 – 2026 и др. документи)
 - Национална Студија за води, 2017.
- д) Преглед на постоечка состојба на најважните елементи од животната средина на подрачјето дефинирано со планскиот опфат кои би биле најосетливи при реализирање на Државна урбанистичко - планска документација за брана и акумулација „Слупчанска Река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково;
- ѓ) Идентификација на позитивните и можните негативни влијанија од реализирањето на ДУПД врз клучните елементи на животната средина;
- е) Оцена на сите можни влијанија по неколку критериуми (во однос на типот, природата, јачината, времетраењето, реверзибилноста, значењето, синергетските ефекти и кумулативните зависности меѓу влијанијата;
- ж) Проценка од страна на експертот дали влијанијата можат да бидат спречени, избегнати, ублажени и/или компензирани;
- з) Подготовка на План со превентивни и корективни мерки за ублажување на влијанијата на планот врз животната средина и предлог на План за мониторинг на спроведувањето на предложените мерки;
- с) Информирање на сите донесувачи на одлуки и вклучени страни за последиците од реализирање на планот врз животната средина преку обезбедување на јавен увид на нацрт верзијата на Извештајот за стратегиска оцена врз животната средина
- и) Обезбедување на транспарентен процес на вклучување на јавноста и одржување на јавна расправа.

Како краен резултат од експертската работа е овој нацрт Извештај кој е подготвен согласно барањата на Уредбата за содржината на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина (“Сл. Весник на РМ “ бр. 153/07) .

Експертот во подготовката употребуваше стручна литература од оваа област стратешки национални документи, национална релевантна законска регулатива, меѓународни договори, карти, урбанистичката планска документација, различни матрици за оценка, матрици за компатибилност на целите како и извештаи и препораки од меѓународни институции водечки во светот во оваа проблематика. Истите се евидентирани во прилозите кон Извештајот:

а) Прилог 1 - Листа на релевантна национална законска регулатива и ЕУ Директивите релевантни за медиумите на животната средина, како и меѓународни договори прифатени од Република Македонија, б) Прилог 2 - Листа на користена литература и техничка документација кои во многу придонесоа кон квалитетот на нацрт Извештајот за стратегиска оцена на животната средина за планскиот документ.

3. ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ПЛАНСКИ ОПФАТ

3.1 ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Државната урбанистичко - планска документација за брана и акумулација „Слупчанска Река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково е подготвена од страна на Агенцијата за планирање на просторот во јануари 2021 год.

Планската документација е изработена врз основа на член 47 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр.199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), а согласно член 95 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18), Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на Генерален урбанистички план, Детален урбанистички план, Урбанистички план за село, Урбанистички план вон населено место и регулациски план на Генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработката на Урбанистичко-плански документации и Архитектонскоурбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработката на Проектот за инфраструктура (Службен весник на РМ бр.142/15) и Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко-планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2018 година (Службен весник на РМ бр.16/18, 56/18, 73/18 и 212/18) точка 1.3 која гласи:

Изработка на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, општина Липково, како и согласно Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко-планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2019 година (Сл.Весник на РМ 16/19 и 107/19) точка 1.15.

Основа за изработка на Државната урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково, претставуваше Стратегијата за одржлив развој (Агенда 21), ажурираната геодетска подлога, Планска Програма одобрена од Министерство за транспорт и врски како и Условите за планирање на просторот за предметната локација.

Составни делови на предлог планот се:

- а) Документациона основа со текстуален и графички дел и
- б) Планска документација со текстуален, нумерички и графички дел.

Документационата основа ги систематизира податоците за постојната состојба во рамки на планскиот опфат и направена е анализа на можностите за просторен развој и програмските проекции за подрачјето на планскиот опфат. Систематизирани се податоци за географското и геодетско одредување на планскиот опфат, границите и површината на планскиот опфат, претставена е хронологија на планирање и уредување на подрачјето.

Дадени се накратко и заклучните согледувања од Изводот од Просторниот план на РМ 2002-2020 год. Документационата основа содржи податоци за постојната состојба во

рамките на планскиот опфат со согледување на предметниот локалитет како интегрален дел на поширокиот простор.

Документационата основа ги содржи и накратко податоците за природните карактеристики на опфатот, ажурирана геодетска подлога од Геодетскиот елаборат за геодетски работи за посебни намени за ажурирана геодетска подлога КО Слупчане и КО Руница, изработена од Агенција за катастар на недвижности, Одделение за катастар на недвижности, Крива Паланка бр. 0817-357/2 од 30.05.2019 год. , вклучувајќи ја накратко и постојната состојба во поглед на намена на земјиштето, сообраќајни коридори, комунална инфраструктура, водовод, канализација, енергетска мрежа и комунална супраструктура.

Покрај горенаведените податоци, документационата основа содржи и изјави од јавни претпријатија, институции и правни лица (ГА-МА АД Скопје, Дирекција за заштита и спасување, Министерство за култура - Управа за заштита на културно наследство, Електродистрибуција Дооел Скопје, Македонски Телеком АД Скопје, Агенција за електронски комуникации, МЕПСО, Јавно претпријатие за железничка инфраструктура, Јавно претпријатие за државни патишта, Агенција за цивилно воздухопловство, ЈКП „Пиша“ Липково, општина Липково, МЕР АД Скопје) за постоечки подземни електрични, водоводни и инсталации, како и присуство за локалитет од културно наследство во рамките на предметниот опфат.

Графичкиот дел ги содржи: Извод од просторен план на РМ (карта бр. 20, 22, 23, 24) (1:250000), Ажурирана геодетска подлога со граница на плански опфат (1:2500), Инвентаризација на изграден градежен фонд и комунална инфраструктура (1:2500), Инвентаризација на градби со правен статус стекнат по основ на законот за постапување со бесправно изграден објекти (1:2500).

Планската документација ги презентира планските решенија преку дефинирање на единиците на градежно земјиште, намена на земјиштето и градбите и комуналната инфраструктура.

Претставени се видот на планот, назив на подрачјето на планскиот опфат и планскиот период за кој се донесува, местоположбата на планскиот опфат, условите за планирање на просторот, планската програма, опис и образложение на планскиот концепт за просторен развој и намената на земјиштето и градбите.

Во Поглавје 8 од Планската документација, претставени се општи мерки за заштита на животната средина од аерозагадувања, заштита од пожар на објектите, воени разурнувања, загадувања на почва и подземни води, извори на бучава, природни непогоди и заштита на културно наследство.

Во Планската документација се дадени и нумеричките и билансните показатели од планските решенија за целиот плански опфат. Претставени се и условите за градење, развој и користење на земјиштето како и посебните услови кои важат за планскиот опфат.

Графичкиот дел ги содржи следните документи: Пошироко просторно опкружување, сообраќајна поврзаност (1:10000), План на намена на земјиштето и градбите (1:2500), Регулациски план (1:2500), План на површини за градење (1:2500), Сообраќаен и нивелациски план (1:2500), План на инфраструктура за електро снабдување, електронско-комуникациската инфраструктура и јавно осветлување (1:2500) и Синтезен план (1:2500).

3.2 ПЛАНСКИ ОПФАТ

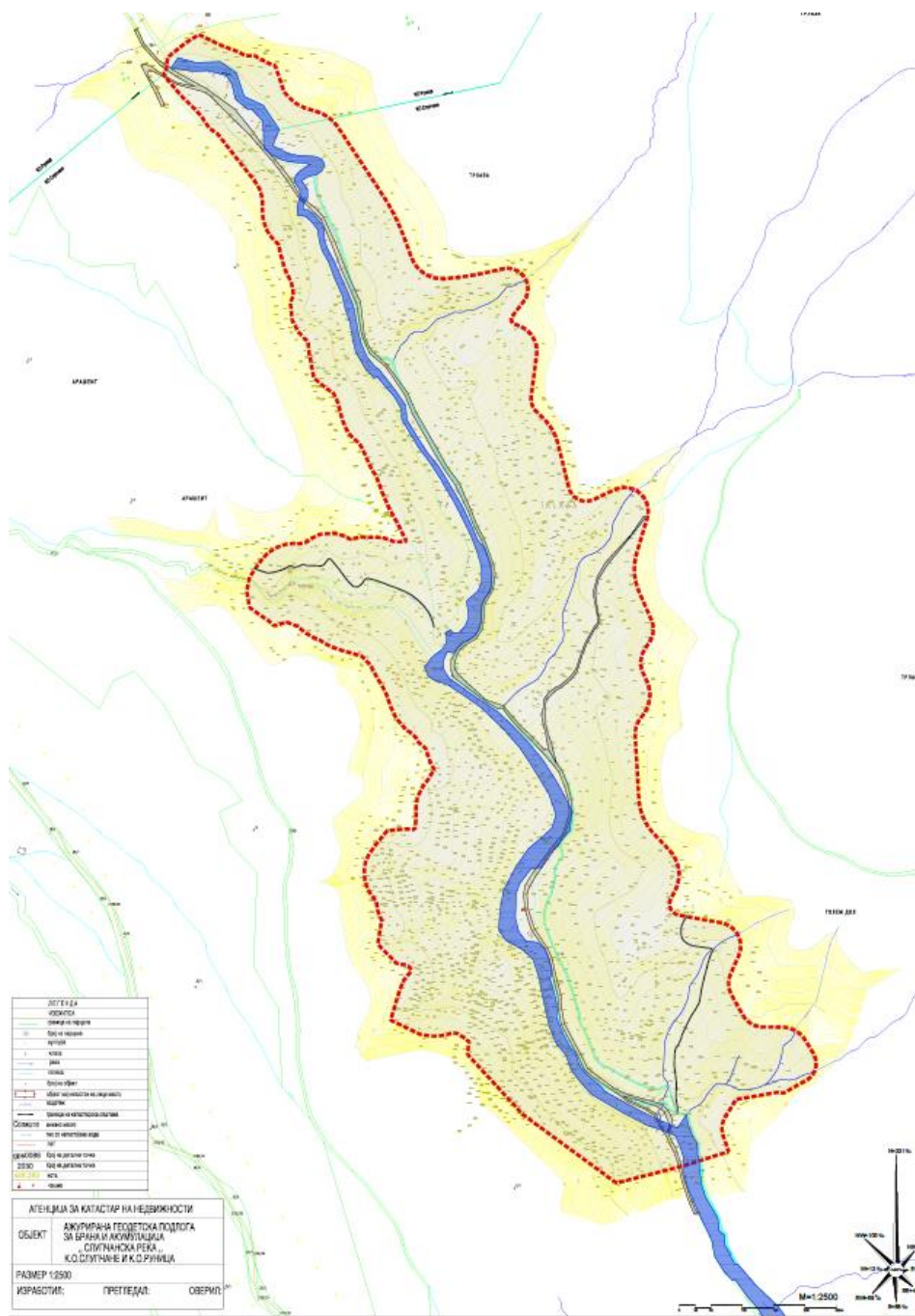
Површината на планскиот опфат за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково изнесува 68,236 ха и во рамки на земјиште кое е во сопственост на Република Северна Македонија.

Границата на плански опфат за ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска река“ КО Слупчане и КО Руница, општина Липково е дефинирана од следните КП: дел од КП 1263, дел од КП 1270, дел од КП 888, дел од КП 30/2, КП 2762, КО Руница и КП 2762, дел од КП 2, КП 5, КП 6, дел од КП 7, КП 4, дел од КП 12, КП 2748, дел од КП 2731/1, КП 8, КП 3, КП 9, КП 10, КП 11, дел од КП 13, дел од КП 2733, КП 32, дел од КП 31/1, КП 33, КП 35, дел од КП 34, КО Слупчане, општина Липково.

Границата на планскиот опфат:

- на север е дефинирана со дел од КП 888, КП1270, КП 1263, дел од КП 30/2, КО Руница;
- на исток е дефинирана со дел од КП 30/2, КО Руница и дел од КП 2, КО Слупчане;
- на југ е дефинирана со дел од КП 2, дел од КП 34, дел од КП 2731/1, дел од КП 31/1, КО Слупчане;
- на запад е дефинирана со дел од КП 31/1, дел од КП 2733, дел од КП 12, КО Слупчане.

Планскиот опфат со постојната состојба е даден на Слика 1.

Слика 1 Граници и постојна состојба на планскиот опфат на Државната урбанистичко - планска документација за брана и акумулација „Слупчанска Река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково

3.3 НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО

Со Државната урбанистичко-планска документација, се предвидуваат следните намени на земјиштето (дефинирањето е според Член 28 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18):

- Група на класа на намена - Е (инфраструктура):

- Основна класа на намена Е2 (комунална супраструктура-брана и акумулација);

со можност за вградување на компатибилни класи на намена на основните согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

3.3.1 Сегашна состојба на предметниот простор

На локацијата одредена како плански опфат нема изграден градежен фонд. Во рамки на планскиот опфат евидентиран е постоен локален пат село Слупчане – село Руница, патеки, чешма, постојни нерегулирани водотеци, текови со непостојана вода и река Слупчанска. Зелените површини во рамки на планскиот опфат се од типот: шуми, пасишта и камењари.

Планскиот опфат според Просторниот план на Република Македонија, со пошироката сообраќајна мрежа се поврзува преку:

- регионален патен правец „Р2“ - Р2133 – Куманово (врска со А1) – Липково – Матејче – Никуштак – врска со Р1104.

- регионален патен правец „Р29“ - Р29272 - (Опае-врска со Р2133 - Слупчане - Белановце - Злокуќане - граница со Република Косово).

Во границата на планскиот опфат не постои изградена комунална инфраструктура (инфраструктура за водоснабдување и за одведување на отпадните води) и инфраструктура за наводнување на обработливо земјиште, нема преносни и дистрибутивни електроенергетски водови, нема телефонски водови и инсталации за јавно осветлување.

Табела 1 Постојна површина по намена на земјиштето

Намена на земјиштето	Површина (m ²)	Процент (%)
Неизградено земјиште	667.615	97,84
Локален пат (село Слупчане – село Руница)	14.752	2,16
ВКУПНО	682.367	100

Слика 2 Фотографии од планскиот опфат на ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска Река“ општина Липково (јуни 2021 год.)

3.3.2 Биланс на површини

На ниво на планскиот опфат со површина од 682.366,5110 m², формирана е 1 (една) градежната парцела Г.П.1.1¹, која зафаќа површина од 189.976,9890 m² и за истата предвидена е максимална површина за градење од 132.984 m². Процент на изграденост на земјиштето е предвидено да изнесува 70%, а коефициент на искористеност во однос на градежната парцела е предвиден да биде 0,7.

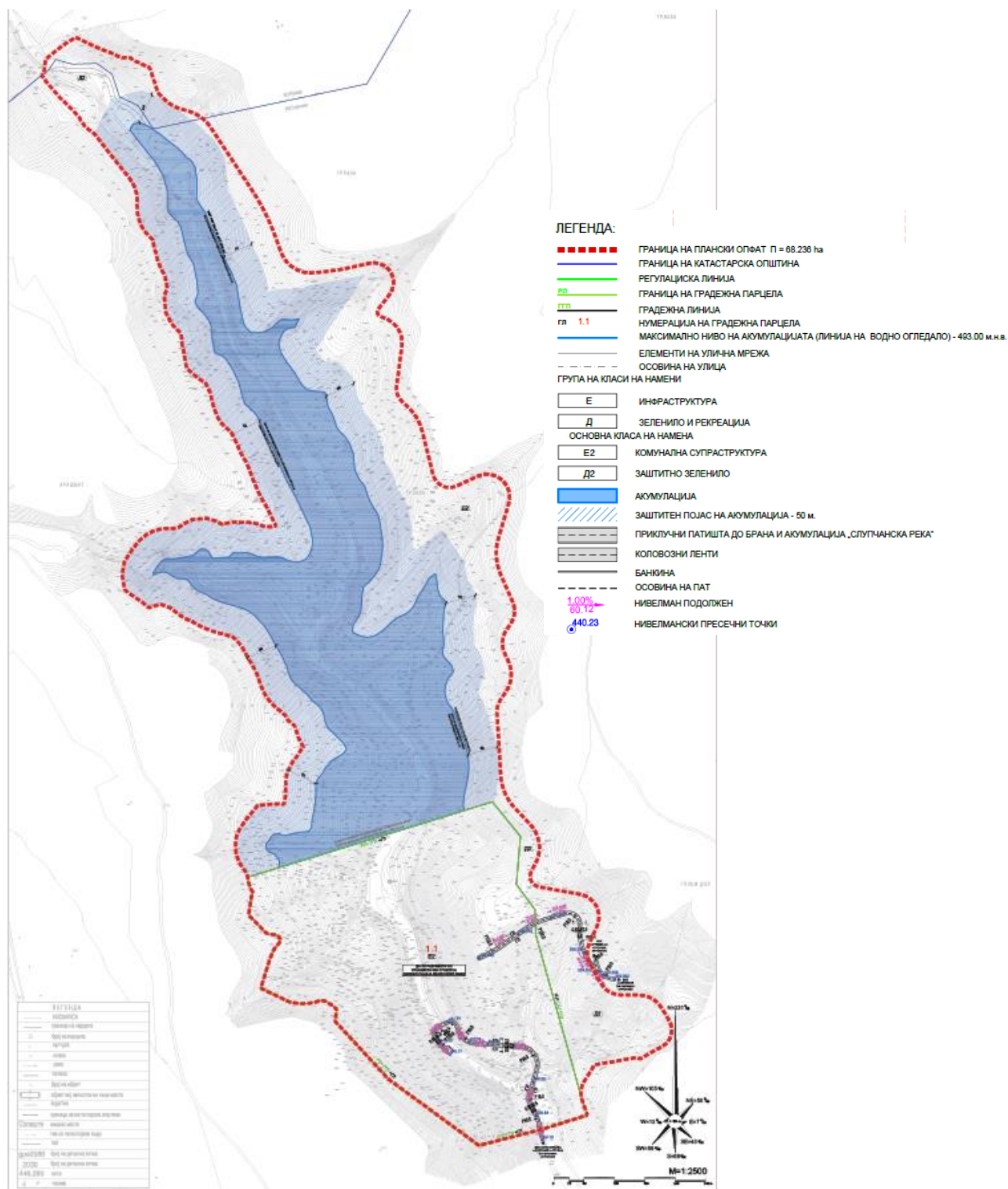
Билансните показатели за постојната состојба на планскиот опфат се дадени на Табела 2. Од нив може да се види дека 97,84% од опфатот во моментот претставува неизградено земјиште.

Табела 2 Билансни показатели по идното планско решение

Намена на земјиште	Класи на намена на земјиштето	Површина (m ²)	Процент (%)
Е - Инфраструктура	Е2 – комунална супраструктура	189,977	28
	Акумулација	184,075	27
	Заштитен појас на акумулација	181,505	27
Д - Зеленило	Д2 – Заштитно зеленило	126,809	19
ВКУПНО		682,367	100

Билансот на површини по идното планско решение е дадено на Слика 4, од каде што може да се види дека преовладува основна класа на намена Е2 (комунална супраструктура-брана и акумулација).

¹ За Г.П. 1.1 дополнително ќе се изработи Урбанистичко – проектна документација од пониско ниво

Слика 3 Графички приказ на планскиот опфат со планирана намена на земјиштето

А) Сообраќајна инфраструктура

За потребната внатрешна улична мрежа и стационарен сообраќај внатре во градежната парцела дополнително ќе се изработат Основни проекти врз база на изработена Урбанистичко-проектна документација од пониско ниво. За сообраќајната комунална инфраструктура надвор од планскиот опфат за потребите на браната,

дополнително ќе се изработи Проект за инфраструктура.

Вкупната должина на приклучните патишта изнесува 686 m.

Б) Водостопанска инфраструктура

Котите на круната на браната и на водата во акумулацијата се следните:

- Кота на нормално ниво на водата во акумулацијата 491,0 м.н.в.
- Кота на максимално ниво на водата во акумулацијата 493,0 м.н.в.
- Кота на круната на браната 493,5 м.н.в.

Заштитната зона во кој не е дозволена изградба на објекти изнесува 50 m од котата на максималното ниво на водата во акумулацијата.

В) Електроснабдување, јавно осветлување и електронски комуникации

Во планскиот опфат дозволено е поставување на дистрибутивна 10(20)/0,4kV трафостаница која ќе биде напојна за сите корисници опфатени со ДУПД. Предвиден е надземен приклучен нисконапонски електропровод 10(20)kV, кој ќе биде дефиниран со Инфраструктурен проект.

Врз основа на изработена Урбанистичко-проектна документација од пониско ниво и Инфраструктурен проект ќе се изработи приклучок во електронско-комуникациската мрежа.

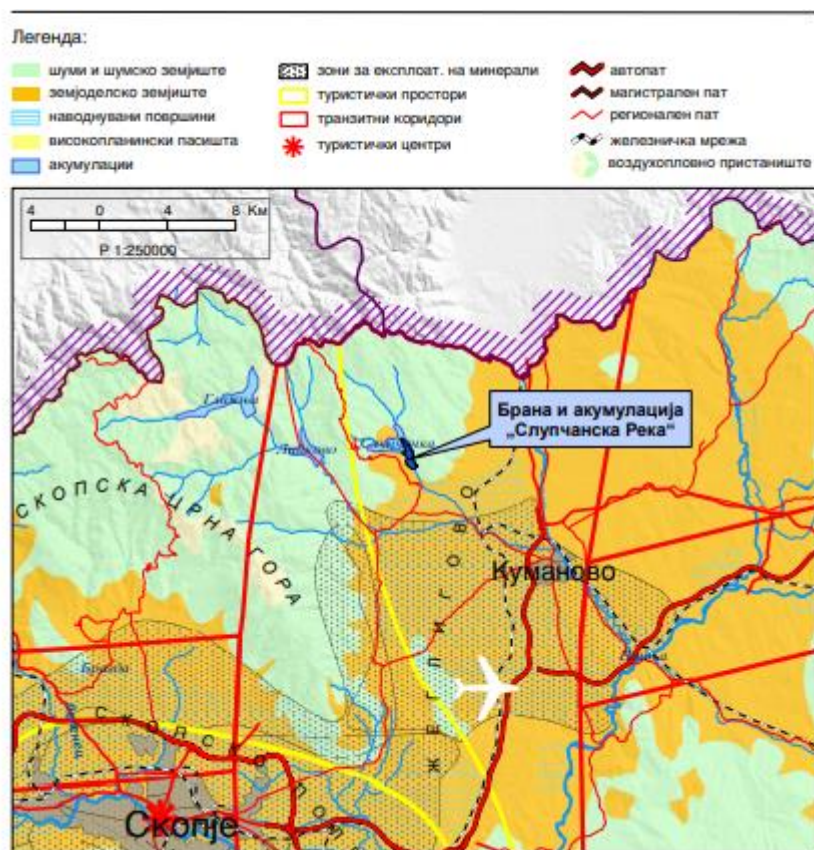
За јавното осветлување ќе се изработи основен проекти врз основа на претходно изработена Урбанистичко-проектна документација од пониско ниво.

3.3.3 Реализација на планското решение

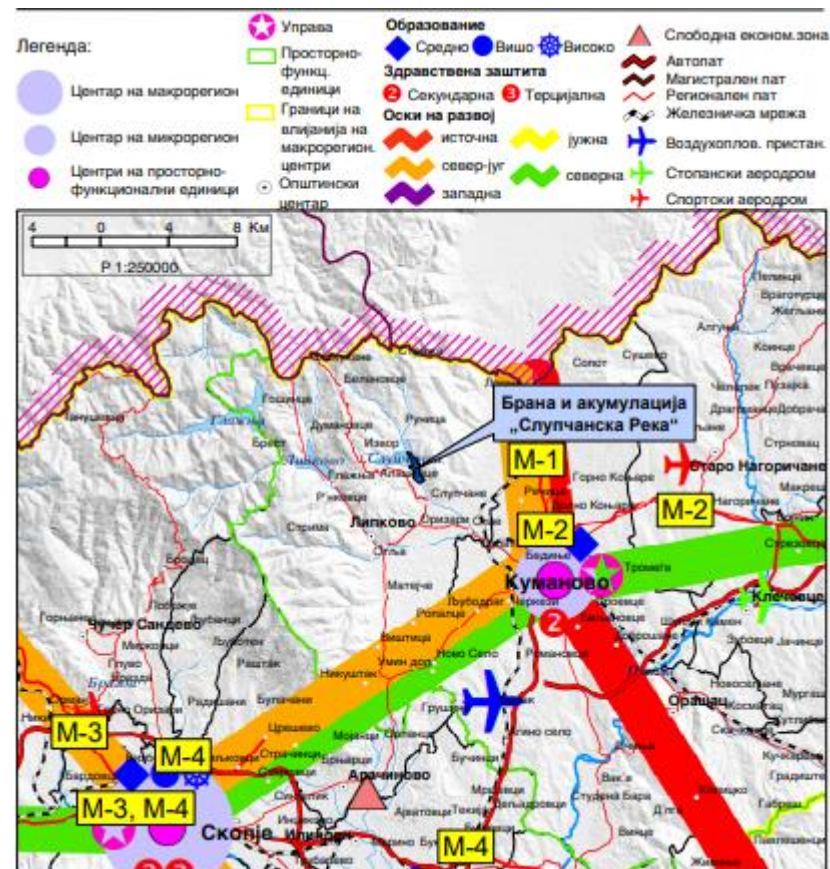
Основната намена на водите од акумулацијата „Слупчанска Река“ на Слупчанска Река е водоснабдување на населението во Кумановскиот Регион. Водоснабдувањето сега се врши од акумулациите „Глажња“ и „Липково“ на Липковска Река. Со реализацијата на ДУПД за брана и акумулација Слупчанска Река со планираното уредување на просторот и начинот на користење на истиот, односно со изградба на браната „Слупчанска Река“ и нејзино поврзување со акумулацијата „Липково“ (со изградба на довод), ќе се овозможи: наводнување на површините погодни за интензивно земјоделско, заштита од поплави, оплеменување на малите води, можност за поврзување на инфраструктурните водови за снабдување со електроенергија и телекомуникации, поврзаност со сите делови на Македонија преку системот на примарната и секундарната сообраќајна мрежа што ќе доведе до повисок стандард на живеење на населението.

3.3.4 Изводи од Просторниот План на Република Македонија

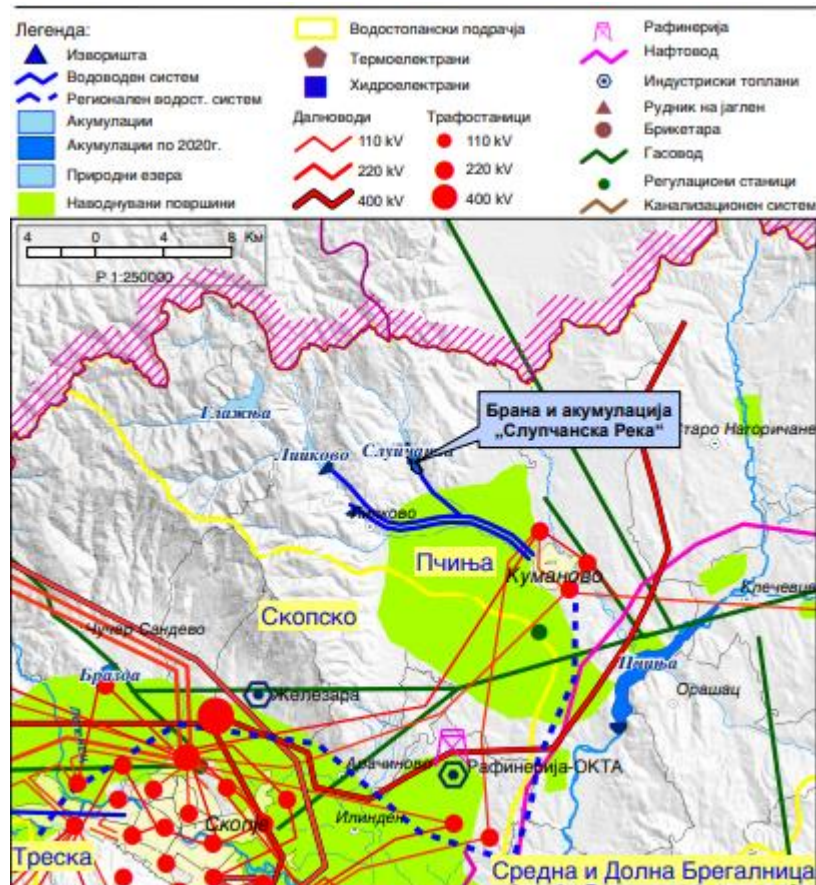
Карактеристиките на планскиот опфат и директната компатибилност со Просторниот План на РМ (2004-2020) се дадени на следните изводи од ПП.

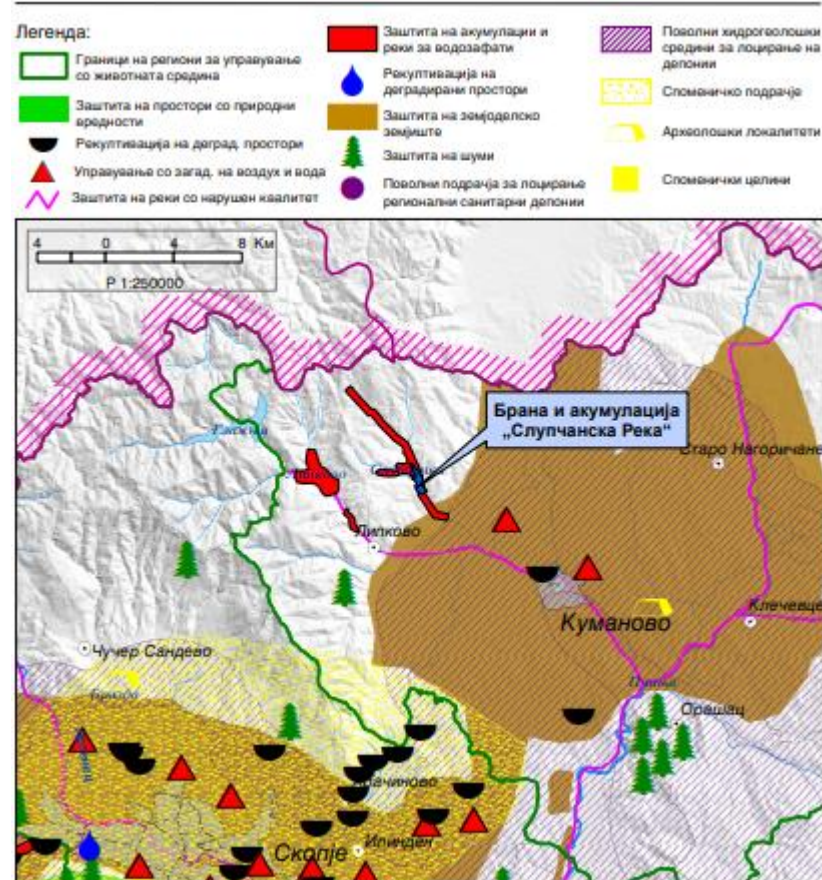
Користење на земјиштето

Систем на населби и сообраќајна мрежа

Водостопанска и енергетска инфраструктура

Реонизација и категоризација на просторот за заштита

4. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОСТОРОТ И СЕГАШНА СОСТОЈБА СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

4.1 КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОСТОРОТ

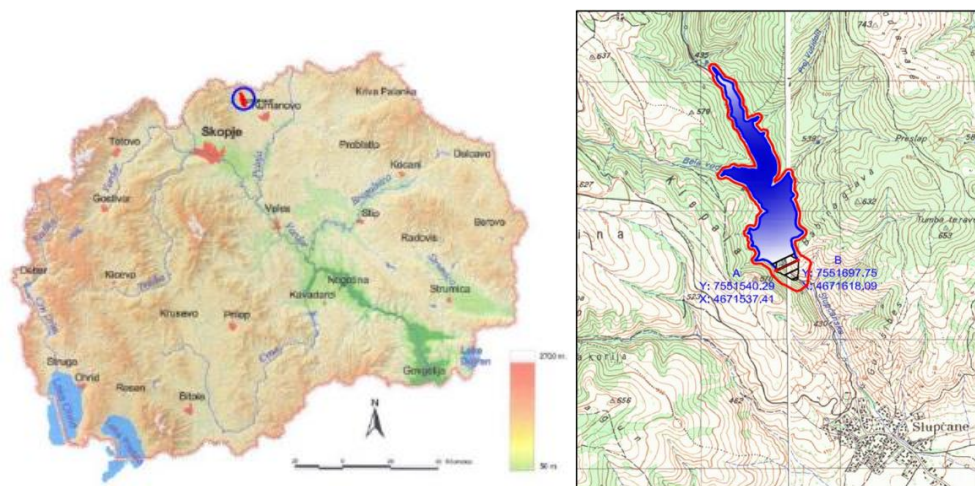
Локацијата на планскиот опфат се наоѓа во Општина Липково, околу 1,5 – 2 km возводно од село Липково и во описот на животната средина за локацијата ќе се разгледуваат карактеристиките на село Слупчане и поширокото подрачје како и релевантни податоци кои се однесуваат на регионот. Преку анализа на карактеристиките на пределот каде што ќе биде лоциран профилот „Брана“ на река Слупчанска ќе се направи идентификацијата на постојните нарушувања и осетливи елементи на животната средина.

Природните карактеристики на едно подрачје претставуваат збир на вредности и обележја создадени од природата (географската и геопрометната положба на подрачјето, релјефните карактеристики, геолошки, педолошки, хидрографски, климатски и др.) и се директно поврзани со состојбата на животната средина на тоа подрачје.

Паралелно се евидентира сегашната состојба по медиуми во животната средина како директен резултат на човековата активност демографија, природно - културните добра, археолошки локалитети. Во исто време, се овозможува да се воспостават мерки за заштита, намалување, ублажување и/или компензирање на идентификуваните влијанија, со примена на технички мерки и општо прифатените практики се тоа опфатено во Планот за управување со животната средина, а дополнително се изработува и План за мониторинг на животната средина.

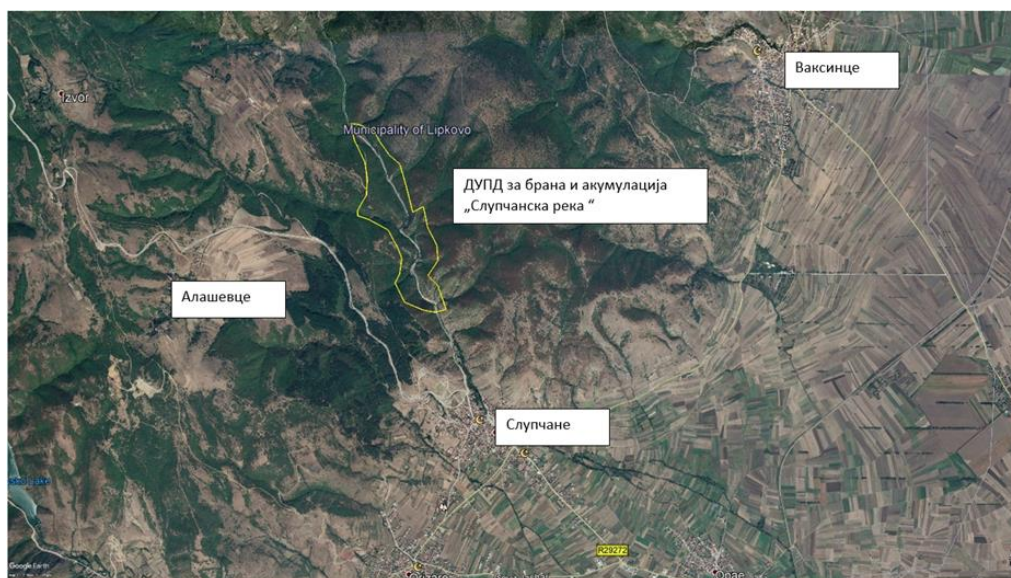
4.1.1 Географска положба

Општина Липково се простира на површина од 270 km² и спаѓа во групата средни рурални општини во РСМ, а се наоѓа во нејзиниот северен дел. Поголемиот дел на општината припаѓа на сливните подрачја на Липковска, Лојанската и на Вакцинска Река. На мапа општината Липково има форма на превртен рамнокрак триаголник со правец на протегање север-југ. На север се граничи со две држави, Република Косово и република Србија, на исток со Општина Куманово, на југ со Општина Арачиново, а на запад со две општини, Гази Баба и Чучер-Сандево. Општината е поврзана со соседните земји преку три патни гранични премини (Табановце-Куманово и Прохор Пчински-Старо Нагоричане кон Србија и Деве Баир-Крива Паланка кон Бугарија). Сливното подрачје на реката се протега од највисокта точка на сливот на кота 1223 мнм (врвот Црн врв) блиску до српската граница, се до најниската кота при вливот во река Липковска на кота 350 мнм. Сливот на река Слупчанска се наоѓа во северниот дел на РСМ помеѓу 42° 09' и 42° 25' северна географска широчина и 21° 24' и 21° 45' источна географска должина.

Слика 4 Местоположба на проектната локација во однос на РСМ и граници на локацијата во однос на околното подрачје

Сливот е изложен на северозападна - јужноисточна експозиција и е ограничен со македонско - српската граница од северната страна, сливот на река Коњарка од источната страна, градот Куманово од јужната страна и сливот на река Липковска од западната страна. Доминантен правец на течење на река Слупчанска е северозапад - југоисток.

Слика 5 Микролокација на подрачјето предвидено за изградба на брана Слупчанска

Во рамки на предметниот плански опфат, егзистира локален патен правец кој ги поврзува селата Слупчане и Руница. Со околните населени места е поврзан преку: регионален патен правец „Р2“ - **P2133** – Куманово (врска со А1) – Липково – Матејче – Никуштак – врска со Р1104; регионален патен правец „Р29“ - **P29272** - (Опае-врска со Р2133 - Слупчане - Белановце - Злокуќане -гр. со Р.Косово).

4.1.2 Релјеф

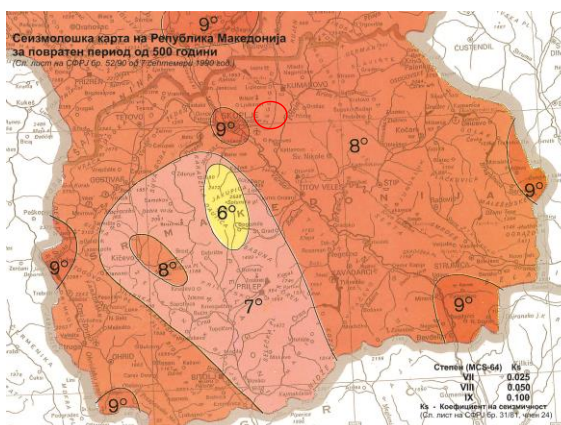
Општина Липково се карактеризира со различен геолошки состав и многу сложена тектонска структура. Постојат различни видови седименти, метаморфни и магматски карпи кои се од времето на палеозојско и мезозојско време.

Мермер во овој регион се наоѓа во многу зони и различни форми, повеќето се наоѓаат во близина на Лојане, Никуштак и други локации. Припаѓаат на групата карпи од велешката серија во форма на мазни плочи со голема маса. Карпите на овој простор се изградени од кристализирани варовници, серпентин, гранити и мермер од “Велешката серија”.

Во околината на село Слупчане, се појавува серија на гранити, дијабази и габродиорти. Квартерните седименти се претставени со песочни карпи, конгломерати, алувијални седименти и друго. Поголемиот дел од овие седименти се јавуваат во зоната на излезните делови на реките од планискиот комплекс. Ваквите седименти имаат широко простирање во коритото на Лојанска река, Сува Река, Слупчанска Река и др. каде при силни дождови се јавува деградирање на земјоделското земјиште од наносен материјал. Серпентинскиот масив кај Лојане претставува една целина со повеќе култури, издвоена во неколку одделни маси со правец на протегање кон северозапад, во вид на тектонски вкештени серпентински леќи во карпите од периодот на Палеозоик и Јура. Низ нив се јавуваат жици и жили на гранити, плагиогранити и сиенити, како и дијабаз-ројничката формација од времето на јура и друго. Главните рудни минерали се антимонит и реалгар со 6.50% As и 4% Sb.

Општина Липково е претежно ридско- низинска област, освен делот во Карадачкиот дел на Скопска Црна Гора, и се карактеризира со неколку помали планини (Вуксан, Смилавица, Остерц), повеќето од нив близу с. Матејче.

Територијата на Општина Липково, каде што проектот е лоциран, припаѓа на територии каде има чести и силни земјотреси, предизвикани од локални и далечни епицентри. Во оваа област можни се и шокови со јачина од VIII° по Меркалиева скала.

Слика 6 Сеизмолошка мапа на РСМ

4.1.3 Клима

Општина Липково е под силно влијание од север во форма на студен ветер, особено во текот на зимата. Овие ветрови ја намалуваат температурата во општината во зимскиот период. Најстуден месец во годината е јануари, со просечна температура од 0,4

°C и најниска температура од -24 °C. Јули е најтопол месец во годината, со просечна температура од 22,3 °C, додека највисока температура е 40 °C.

Сливното подрачје на река Слупчанска се наоѓа во северниот дел на РСМ и е отворено кон север што овозможува непречено продирање на воздушните маси од поголемите географски широчини, кои во зимските месеци влијаат на снижување на температурата на воздухот.

Просечна годишна минимална температура изнесува 8°C, а просечните месечни температури имаат вредност под 0°C само во јануари и февруари.

Во летниот дел од годината во ова подрачје топлиот континентален воздух условува доста високи температури на воздухот:

- Просечната годишна максимална температура изнесува 17,4°C;
- По месеци, просечната месечна максимална температура е со вредност повисока од 20°C, од мај заклучно со септември и со вредност повисока од 25°C од јуни до септември;
- Апсолутно максимална температура изнесува 40°C, забележана на 21, 22 јули 1952 година и со вредност повисока од 35°C може да се очекува скоро секоја година. Просечно годишно има 105 летни и 43 тропски денови. Летните денови се јавуваат од март заклучно со октомври со максимум од јули и август, а тропските денови се јавуваат од мај до октомври, со максимум во летните месеци јули и август;

На годишно ниво, во регионот паѓаат 550 mm дожд, при што најголемите врнежи се појавуваат во пролет и есен, поточно во мај (72,1 mm). Од друга страна, летото е суво и има најслаби врнежи, а месец август е најсушниот месец (30,2 mm).

4.1.4 Население

Општината зафаќа површина од 267,82 km² и густина на население од 101,03 на еден km². Вкупното население брои 27.058 граѓани (2002), од кои мнозинството се Албанци.

По своите карактеристики општината Липково е типично рурална општина и ги поседува сите услови за брз и одржлив рурален развој.

Табела 3 Населени места во Општина Липково

Р.бр.	Населено место	Број на жители
1	Липково	2644
2	Алашевце	126
3	Белановце	7
4	Ваксинце	2479
5	Виштица	991
6	Глажња	54
7	Гошинце	424
8	Думановце	0
9	Злокуќане	12
10	Извор	4
11	Лојане	2682
12	Матејче	3394
13	Никуштак	1748
14	Опае	1996
15	Оризаре	2096

Во Табела 3 се прикажани бројот на жители во сите 15 населени места во општината од каде може да се заклучи дека населеното место Лојане има најголем број на жители.

4.1.5 Стопанство

Од вкупно 4.159 активни деловни субјекти во Североисточниот плански регион, најголемо учество имаат претпријатијата од дејноста трговија (37,72%) и преработувачката индустрија (14,26%). Поголемо учество на бројот на претпријатија по дејности во Република Македонија се забележува кај преработувачката индустрија (7,73%), рударството (6,67%), објекти за сместување (6,5%), трговијата (6,28%), земјоделието (5,91%) и транспорт и складирање (5,24%).

Најголемиот дел од претпријатијата во Североисточниот плански регион 90,2% се микро компании, а потоа следат малите претпријатија со 7,6%. Нивното учество е поголемо од учеството на МСП во вкупниот бројот на претпријатија во Република Македонија.

Како најзначајни сектори на стопанската активност се индустријата (прехранбена, хемиска и металната индустрија, тутунот и цигарите) и градежништвото. Обемот на инвестиции во основни средства во регионот е низок и е под просекот за државата. Додека националниот податок за обем на инвестициите покажува раст од 15.8%, растот кај Североисточниот плански регион е 9.56%.

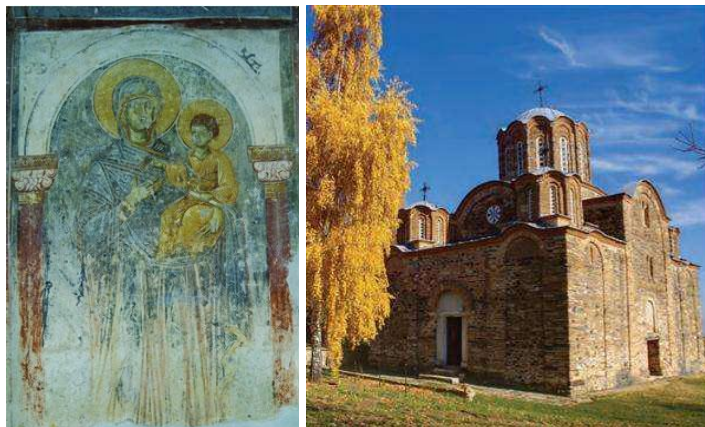
Табела 4 Деловни субјекти по општини и дејност во 2019-та година во Североисточниот плански регион

Општини	Кратово	Крива Паланка	Куманово	Липково	Ранковце	Старо Нагоричане
Земјоделство, шумарство и рибарство	9	16	82	8	11	16
Рударство и вадење на камен	6	2	10	-	1	-
Преработувачка индустрија	14	63	432	22	1	7
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	3	-	-	1
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад, санација на околината	2	2	9	1	1	1
Градежништво	22	31	171	29	11	1
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	74	216	954	69	16	8
Транспорт и складирање	12	29	220	31	2	2
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	22	43	175	15	1	-
Информации и комуникации	3	7	44	-	1	1
Финансиски дејности и дејности на осигурување	-	4	19	2	-	-
Друго	54	146	951	51	5	12
Вкупно	218	559	3070	228	50	49

4.1.6 Културно наследство

На територијата на општина Липково има значителен број на културни споменици, археолошки локалитети, цркви и џамии кои се од исклучителна важност на тој регион. Заштитени со закон се следните културно-историски споменици : Мула Мурат џамија во Отља, Халит ефенди џамија во Слупчане и манастирот Св. Богородица во Матејче (слика 17). Манастирот на Пресвета Богородица во Матејче, спаѓа во монументалните споменици на културата заштитени со закон. Манастирот се наоѓа во атарот на кумановското село Матејче, во областа Жеглигово, по која е традиционално наречен. Манастирскиот комплекс е сочинет од црквата посветена на Успението на Пресвета Богородица и

конаците. Црквата во однос на архитектурата е петокуполна градба со основа во форма на впишан крст. Долга е 23,5 метри и спаѓа во поголемите градби, на нејзината основа се четири основни столба на кои се наоѓаат уште по два столба на источниот и западниот дел од црквата. На фасадата се забележуваат пиластри и слепи аркади.

Слика 7 Фрескоживопис и надворешен изглед на црквата Успение на Пресвета Богородица, село Матејче

Фрескоживописот на црквата датира од крајот на 14-от век, а тогаш се изградени и конаците кои се од камен. Црквата во себе го содржи најголемиот насликан ансамбл од 14-от век на македонската територија и втор по големина на Балканскиот Полуостров. Фрескоживописот претставува ремек дело на дворскиот стил кој што бил карактеристичен за епохата на Палеолозите. Единствена и уникатна по својата реткост е композицијата на која Исус Христос е преставен со крстот затоа што во овој случај Христос е насликан со главата надолу. Во оваа црква се зачувани записи меѓу кои се истакнуваат оние на митрополитот Никифор и на Кирил Пејчиновиќ. Во воениот конфликт во 2001 година овој манастирски комплекс беше тешко оштетен, а подоцна и реставриран.

Од археолошки локалитети во атарот на селото Слупчане се наоѓаат:

- Кале, градиште од доцноантичко време, се наоѓа на 1,5 km североисточно од селото, на висок рид;
- Плачковица, населба од римско време, се наоѓа на 3 km источно од селото, на површина од 1 ha се среќаваат темели од повеќе објекти.

4.2 ОПИС НА СЕГАШНАТА СОСТОЈБА СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Во однос на животната средина Општината Липково спаѓа во средно оптоварени населени места, што е резултат на малиот број на жители, незастапеноста на тешка индустрија, местоположбата, климатските фактори и секако грижата за животната средина.

4.2.1 Воздух

Извори на загадувањето на воздухот во Општината се јаловиштето со оксиди на арсен, антимон и хром но како и домаќинствата за време на грејната сезона (населението се грее и готви на огревно дрво).

Во Општина Липково не постои станица за мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух, најблиската станица е во градот Куманово. Фиксната мониторинг станица во Куманово е поставена во рамките на Државната мониторинг мрежа и истата служи за континуирано следење на состојбата со квалитетот на воздухот. Станицата врши мониторинг на еколошки и метеоролошки параметри: сулфур диоксид SO_2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), азот диоксид NO_2 (mg/m^3), суспендирани честички со големина на честичките од 10 микрони PM_{10} ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), јаглерод моноксид CO (mg/m^3), озон O_3 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), брзина и насока на ветер, температура, притисок, влажност на воздухот, глобална радијација и други параметри. Во Табела 6 се прикажани просечните годишни концентрации на гасови во воздухот измерени со фиксната мониторинг станица во Куманово.

Табела 5 Гранични вредности за човековото здравје и пречекорување на годишно ниво на мерно место Куманово за 2020 година

Гранична вредност	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	PM_{10} $\mu\text{g}/\text{m}^3$	CO mg/m^3	O_3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Праг на алармирање	500	400			240
Гранична 1h вредност за заштита на човековото здравје за 2020	350	200	-	-	-
Колку пати е надмината 1h гранична вредност во 2020 година	0	0	-	-	-
Гранична 24h вредност за заштита на човековото здравје за 2020	125	0	50	14/осумчасовна	
Колку пати е надмината 24h гранична вредност за 2020 год.	0	0	115	0/осумчасовна	
Целна вредност за човековото здравје					120
Колку пати е надмината целната вредност за 2020 год.					0

Податоците покажуваат пречекорување на граничните вредности за заштита на човековото здравје во Куманово во 2020 год. во поглед на концентрации на суспендирани честички со големина од 10 микрони (115 пати во текот на цела 2020 год.) и сите вредности се пречекорени во зимските месеци (употребата на огревно дрво), но добро е што нема пречекорување на граничните вредности во поглед на другите супстанции.

На подрачјето на општина Липково концентрациите на оксиди на арсен, антимон и хром се во поголеми концентрации од максимално дозволената изложеност во воздухот ($10 \mu\text{g}/\text{m}^3$) поради близината на напуштениот рудник во Лојане. Зголемените концентрации на штетните материи го нарушуваат здравјето на локалното население.

4.2.2 Вода

Општината Липково од хидролошка гледна точка припаѓа на сливното подрачје на реката Пчиња. Во оваа општина се забележани реките Слупчанска, Липковска и Лојанска кои се вливаат во реката Табановска која потоа пак се влива во реката Пчиња.

Сливната површина на река Слупчанска изнесува $44,2 \text{ km}^2$. Сливното подрачје на реката се протега од највисокта точка на сливот на кота 1.223 м.н.в. (врвот Црн врв) блиску до српската граница, се до најниската кота при вливот во река Липковска на кота 350 м.н.в.

Притоки на река Слупчанска се Беловечка Река која извира кај Црн Врв и левата притока Стража. Должината на реката до вливот во река Липковска изнесува 14,9 km. Во река Слупчанска се забележува вода во текот на целата година па дури и во сушните периоди во годината.

Реката Липковска во горниот тек има планински, а низводно до вливот (311,7 m) рамничарски карактер. Долга е 17,5 km, а сливот зафаќа површина од 300 km². Во нејзиниот слив се изградени вештачките езера Липково и Глажња. Средниот протек изнесува 1,42 m³/s.

Слика 8 Липковска и Слупчанска река

Општината со вода за пиење се снабдува од две акумулации изградени на Липковска Река: во 1958 год. во Липково (капацитет од 27 милијарди m³), а во 1972 годин и во село Глажња. Користењето на вода од Липковската акумулација е ограничено на 25 l/s што задоволува само две населени места Липково и Оризаре. Од акумулацијата Глажња се нсабдуваат со вода 13 населени места, дел од градот Куманово но дел од водата се користи и за наводнување на голема земјоделска површина. Во селските места во општината не постои водоводна мрежа и затоа истите се снабдуваат со вода од сопствени бунари.

Поради тоа што во општината не постои канализационен систем во сите населени места, отпадните води од домаќинствата преку отворени канали директно се испуштаат во непосредната околина. Во Општина Липково не постојат индустрии и поради тоа нема индустриски отпадни води.

Површинските водни тела се под притисок поради директните испуштања, без претходен третман. Статусот на водните тела во општината според анализите направени од страна на Институт за јавно здравје, Октомври 2011 е дека реките припаѓаат на петтата категорија според хемискиот состав и четврта според бактериолошкото загадување согласно утврдената категоризација на водотеците.

4.2.3 Отпад

Собирањето на отпадот се врши делумно (27.058 жители и 5.340 домаќинства). Одговорно правно лице за транспорт и финално отстранување на отпадот во Општина Липково е ЈКП „Пиша“. Согласно податоците од ЈКП „Пиша“, со комуналната услуга за собирање, подигнување и транспортирање на комуналниот цврст отпад се опфатени 11 населени места од вкупно 22 односно опфатот е 27.058 жители и 5.340 домаќинства или 27%.

Собраниот отпад ЈКП „Пиша“ го депонира на привремена депонија која се наоѓаат во близина на селото Никуштак. Овие депонии се организирани според одлуката на Советот на општината и одобрени од МЖСПП. Општина Липково ќе биде дел од регионалниот пристап за управување со отпад утврден за општините во источниот и североисточниот плански региони (каде што припаѓа оваа општина). Изградбата на регионалниот центар за отпад ќе биде во согласност со стандардите на ЕУ и досегашните активни општински депонии ќе бидат затворени или дел ќе бидат подобро, со што ќе станат станици за трансфер. Депонијата во Никуштак е рангирана како депонија со ниски еколошки ризици меѓу сите 54 општински депонии кои се функционални во државата. Управувањето со отпад на депонијата е организирано со негово покривање со инертен материјал и редовно тампонирање со багер.

Во просек, на месечно ниво ЈКП „Пиша“ собира нешто повеќе од 110 тони на отпад или на годишно ниво 1.400 тони комунален цврст отпад. Просечното ниво на генерирање на отпад по жител согласно овие податоци изнесува 193 kg/жител, што претставува 68% од просечното генерирање на отпад по жител во Република Македонија, кое согласно НПУО изнесува 283 kg/жител.

Под претпоставка дека нивото на генерирање на отпад во руралните населби во општина Липково е насекаде ист, количините на неподигнат комунален отпад, поради непокриеност на целото население во општина Липково изнесуваат: $19.797 \text{ жители} \times 193 \text{ kg/жит/год} = 3.820.821 \text{ kg/год}$. Создадениот комунален отпад не се собира организирано и затоа завршува на диви депонии кои се лоцирани во близина на населените места. Количините на вкупно создаден отпад се: $1.400 + 3.821 = 5.221 \text{ t/год}$.

Во општината не постојат податоци за количините на индустрискиот отпад. Додека создавањето на биоразградлив отпад не е особено големо, не би требало да се занемарат количините на биоразградлив отпад кои потекнуваат од земјоделието и кои заедно со оние од комуналниот отпад би можеле да бидат добра појдовна основа за вакво решение на регионално ниво.

Генерално, општата состојба со управувањето со отпад во општина Липково, се оценува како несоодветна за достигнување на критериумите дадени во Европските директиви за отпад, особено во однос на непостоењето на интегрално управување со отпад во рамките на општината и непокриеноста на целото население со услугата за собирање и транспортирање на комуналниот цврст отпад.

4.2.4 Почва

Општината се протега на две металогенетски зони, Кратовско-Злетовската и Српско-Македонската, кои се богати со полиметалични руди од типот на бизмут, кадмиум,

сребро, злато, ураниум, бакар, ентимон, арсен, хром и други. Од неметалните сировини може да се сретнат туфовите, опалски бречи, секундарни кварцити како и други силицити.

Наоѓалишта со глина која е погодна за туларската индустрија се експлоатираат во Општина Старо Нагоричане и Куманово. Во општина Куманово исто така може да се најде и високо квалитетен травертин и мермер како и минералите базалт, антимонско-арсенските и вулкански туф кои не се доволно експлоатирани. Освен травертинот и мермерот, оваа територија изобилува и со бетонити (базалт, калиск и трахит) и кварцни песоци кои се користат за индустриски потреби. Бетонитите и кварцните песоци се посебно застапени во Старо Нагоричане.

Слика 9 Почва застапена на проектната локација

4.2.5 Растителен и животински свет

Во општина Липково во околина на проектната локација на оддалеченост до 20 km се наоѓаат следните заштитени подрачја:

- Споменик на природата Орашац (оддалеченост од 21 km југоисточно) кој е карактеристичен поради медитеранската маринска провинција од горна јура на територијата на РСМ;
- Даб Благуно Орашац (оддалеченост од 20 km југоисточно). Дабовото стебло (*Quercus rubescens*) се одликува со значајни хабитуелни карактеристики и добра физиолошка состојба;
- Бислимска клисура (предлог заштитено подрачје на оддалеченост од 19 km југоисточно) долга 6,5 km и сместена во цврсти варовнички карпи на ридот Краста од западната и ридот Голиќ од источната страна и се одликува со голем број на пештери.

Проектната област не опфаќа ниту едно Емералд заштитено подрачје, но 8 km на север од се наоѓа ЗПП Река Пчиња – Река Петросница – Крива Река и источно а 3 km од ЗРП Скопска Црна Гора.

Природни живеалишта во овој предел се шуми и подрачја со грмушки и тоа:

- Благуно-габерови шуми (*Quercus-Carpinetum orientalis*);
- Деградирани благуно-габерови шуми;
- Крајречни шуми со врби и тополи;
- Реки и потоци (~ потесни од 5 m)

Карактеристичните видови на флора и фауна се прикажани во продолжение.

- Карактеристични видови на флора: *Juniperus oxycedrus*, *Phillyrea media*, *Paliurus spina-christi*, *Minuartia glomerata*, *Salix alba*, *Populus nigra*, *Ranunculus trichophyllus* и други.
- Карактеристични видови на габи се: *Radulomyces molaris*, *Vuilleminia comedens*, *Peniophora cinerea*, *Laetiporus sulphureus*, *Phellinus igniarius* и други.
- Карактеристични видови на Без'рбетници се:
 - ✓ Пеперутки: *Anthocharis cardamines*, *Thymelicus sylvestris*, *Lycaena tityrus*
 - ✓ Правокрилци: *Carabus granulatus* и други;
 - ✓ Бубачки: *Carabus convexus dilatatus*, *S. Bifasciata* и други;
 - ✓ Штурци: *Tylopsis lilifolia* и други.
- Карактеристични видови на 'рбетници се:
 - ✓ Водоземци и влечуги: саламандер (*Salamandra salamandra*), обичниот тритон (*Lissotriton vulgaris*), езерската жаба (*Rana ridibunda*), *Natrix natrix*, огнена жаба (*Bombina variegata*) и други;
 - ✓ Птици: *Streptopelia turtur*, *Cuculus canorus*, *Hippolais pallida*, коприварче (*Cettia cetti*) и други;
 - ✓ Цицачи: дивата свиња (*Sus scrofa*) и жолто-вратестиот глушец (*Apodemus flavicollis*), дивата мачка (*Felis sylvestris*), еж (*Erinaceus concolor*), *Crocidura suaveolans* и други.

Слика 10 Флора и фауна застапена долж проектната локација

4.2.6 Бучава

Состојбата со бучавата во Липково досега не е следена и анализирана иако постојат извори на бучава. Главни извори на бучава се: возилата на локалното население, машините од малите стопански капацитети, услужните објекти, како и активностите на луѓето поврзани со домувањето.

Според законска регулатива за бучава од 2008 год. Воспоставени гранични вредности за основните индикатори за бучавата во животната средина за различни подрачја. Подрачјата се дефинирани со степенот на заштита од бучава и од видот на активностите и осетливоста на населението кое престојува во нив и се групирани во IV степени.

Во согласност со Правилникот за локациите на мерните станици и мерните места (Сл. Весник на РМ бр. 120/2008) предметната локација предвидена за изградба на брана со придружни објекти се наоѓа надвор од урбаната средина, на отприлика 2km воздушна оддалеченост од Слупчане и токму поради тоа се карактеризира како подрачје со IV степен на заштита од бучава и влијанието од изворите на бучавата во животната средина (подрачје каде се дозволени зафати во околината, кои можат да предизвикаат пречење со бучава, подрачје без станови, наменето за индустриски или занаетчиски или други слични производствени дејности, транспортни дејности, дејности за складирање и сервисни дејности и комунални дејности кои создаваат поголема бучава).

Табела 6 Подрачја според степенот на заштита од бучава и гранични вредности

Подрачје одредено според степенот на заштита од бучава	Ниво на бучава (dBA)		
	L _d	L _b	L _n
Подрачје од прв степен	50	50	40
Подрачје од втор степен	55	55	45
Подрачје од трет степен	60	60	55
Подрачје од четврти степен	70	70	60

L_d - ден (период од 7 до 19 часот)

L_b – вечер (период од 19 до 23 часот)

L_n – ноќ (период од 23 до 7 часот)

4.3 СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Состојбата со животната средина во Општина Липково, како и на предметниот опфат беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина во Општина Липково и земајќи го во предвид Локалниот План за заштита на животната средина за Општина Липково (ЛЕАП) усвоен во 2011 год. каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Се очекува овие најкритични елементи на животната средина да претставуваат и најосетливи елементи при реализирање на целите на планскиот документ. Сегашните клучни еколошки проблеми во Општина Липково се дадени во Табела 7.

Се разбира, ова се дел од проблемите со кои се соочуваат жителите на Општина Липково и не сите се релевантни за предметниот опфат на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково. Идентификувана е и релевантноста на клучните проблеми за предметниот опфат имајќи ги во предвид и локацијата и целите на планскиот документ.

Табела 7 Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)							
Води	Отпад	Почва	Население	Здравје	Воздух	Климатски фактори	Материјални добра

Проблемите со недоволната количина на вода за пиење на локалното население е поврзана со отсуство на водоснабдителна и канализациона мрежа што доведува до излевање на отпадните води во речните текови или земјоделските површини, кое влијае врз нарушување на квалитетот на површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз здравјето на населението.

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животна средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на Стратегиска оцена на животната средина (Цели на СОЖС) и се дефинираат можни индикатори за секоја цел (Поглавје 8.3). Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина е важно да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

Табела 8 Главни сегашни проблеми со елементите на животната средина во општина Липково

Елементи на Стратегиска оцена на животната средина	Проблем	Релевантно за предметниот опфат
Води	Недостаток на вода за пиење и наводнување во целата општина	х
	Не се регулирани речните зафати	х
	Нема евиденција на бунари кои се користат за наводнување	х
	Недостаток на податоци за изворите за наводнување	х
	Несоодветна инфраструктура за наводнување	х
	Нерационално користење на водата за наводнување	х
	Непостоење на систем за прочистување на отпадните води	
	Отсуство на атмосферска канализација	
	Присуство на тешки метали во водата од рамничарските села	х
	Несоодветна канализациона мрежа, селата не се поврзани	
	Директно излевање на комуналните отпадни води во нивите и во речните корита	х
Воздух	Загаденост на воздухот со арсенови и антимонов оксиди од јаловиштето	
	Нарушена здравствена состојба кај населението	
	Отсуство на мониторинг на загадување на воздухот	
Отпад	Неорганизиран транспорт и одлагање на отпадот	
	Не постоење на регионална депонија за комунален и неопасен индустриски отпад	
	Постоење на диви депонии покрај реките и патиштата	х
	Не селектирање на отпадот	
Почва	Загадување на почвата од неконтролирана употреба на хемиски заштитни средства	
	Ерозија на земјиштето од стрните оголени површини	
	Загадување на водата која се користи за наводнување со отпадни води	х
	Наводнувањето и практиките во земјоделието застарени и неодржливи	х
Бiodиверзитет (флора и фауна)	Непочитување на забраните за лов на загрозени видови	
	Неконтролирано сечење на шумите	
Население	Низок животен стандард и миграција на населението	х
Човеково здравје	Не постоење на континуирано следење на влијанието на загадувањето на животната средина врз здравјето на луѓето	
Климатски фактори	Користење на огревно дрво како извор за затоплување и готвење	
	Не користење на обновливи извори на енергија	
Пејзаж	Постоењето на диви депонии кои го нарушуваат визуелниот изглед	х
Материјални добра	Постоење на бесправни градби	

5. ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково е изготвена врз основа на Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко-планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2018 година (Службен весник на РМ бр.16/18, 56/18, 73/18 и 212/18) и Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко - планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2019 година (Сл.Весник на РМ 16/19 и 107/19).

Целта на Годишната Програма е да се добие решение кое ќе обезбеди усогласување на предметниот план со важечката законска и подзаконска регулатива и реализација на планираните намени на површини, согледувајќи ги потребите на правните и физички лица и насоките за развој на градот и општината, при што ќе се овозможи изработка на урбанистичка планска документација со кој ќе се реализираат градби од инфраструктурен карактер и значење за поширокиот регион.

Во неколку поглавја на документационата основа и планската документација на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково се наведени главните цели на планскиот документ. Бидејќи тие се појдовна точка во анализата на Стратегиска оцена на влијанието на планскиот документ врз животната средина, имаше потреба од нивно сумирање, групирање и јасно дефинирање.

Со реализација на ДУПД ќе се обезбедат услови за планирани организирани простори и одредување на намена за градежната парцела со компатибилни класи на намени на основната класа на намена, планирање на површини за градба на градби со придружни и пратечки содржини, дефинирање на оптимални решенија и водови на системот за организирање на основните функции, и тоа имајќи ги во предвид природните погодности и ограничувања како и создадениот материјален фонд, преку анализа на постојната состојба и создавање на основна концепција за планираните површини со конкретни решенија. Овие предуслови ќе се обезбедат преку дефинирање и планирање на градежна парцела; утврдување на параметрите за големината на површината за градба, врз основа на нормите за планирањ; утврдување на системот на инфраструктурно опслужување на планираните содржини; приклучок на локацијата со сите потребни видови инфраструктура

Поединечните цели на планскиот документ се:

- рационално користење на земјиштето;
- максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот, оформување препознатлива архитектонска целина, почитување и валоризација на културното и градителското наследство;
- вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето, вградување на мерки за заштита на природата и животната средина;
- утврдување на параметрите и насоките за изработка на Урбанистичко-проектна документација од пониско ниво, како и утврдување на општите и посебните Услови за градење.

Се очекува реализацијата на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково, да овозможи подобрување на социо – економските услови за живеење во Општината преку изградба на инфраструктура неопходна за обезбедување на потребни количини на вода за населението во Кумановско – Липковскиот регион. Истовремено ќе се обезбедат и доволни количини на вода за наводнување на земјоделските површини на предметното подрачје. Остварување на заложбите за подигање на квалитетот на водоснабдителната мрежа во државата; рамномерен социјален и економски развој на подрачјето.

6. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Значењето на реализацијата на планскиот документ (Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково) е очигледен во поглед на директните и индиректни врски кои ги има со големиот број на стратешки плански документи што всушност значи нивно операционализирање на простор од околу 68,236 ha што е образложено во Поглавје 6.

Повратната спрега се гледа во развојот на планскиот опфат во правец на изградба на брана и акумулација или компатибилни на нив намени, кој развој директно ќе влијае на подобрување на квалитетот на живеење во општината и поширокиот регион преку подигање на квалитетот на водоснабдувањето, социо – економскиот развој на населението, како и развој на општината.

Треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат (Поглавје 4.3).

Во колку ја разгледаме опцијата за не спроведувањето на планските решенија дадени во урбанистичката документација (“business as usual scenario”- да се продолжи како што е сегашната состојба), се очекува следниот тренд:

- недостаток на доволно количество квалитетна вода за водоснабдување на населението;
- недостатокот од вода за индустријата и земјоделството ќе придонесе до стагнирање на стопанскиот развој во општината и регионот;
- губење на придобивки од идни потенцијални инвестиции директно или индиректно поврзани со планираната активност;
- недостаток на вода за наводнување што ќе доведе до намалени приноси на земјоделски површини;
- стагнација на аграрниот сектор;
- намален квалитет на живеење на граѓаните и животниот стандард;
- можност за појава на бесправна градба на објекти со несоодветна дејност што може да го наруши квалитетот на животната средина и здравјето на населението;
- непланско искористување на земјиштето;
- зголемување на бројот на лица корисници на социјална помош поради неможноста да остваруваат приходи од обработка на земјоделски површини;
- иселување на младите во другите градови низ Македонија или во странство;
- стагнација на социо – економскиот развој;
- зголемување на трендот на поплави и настанати материјални штети од нив.

7. ВРСКА И УСОГЛАСЕНОСТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ, ПРОГРАМИ И СТРАТЕГИИ

7.1 КОМПАТИБИЛНОСТ НА ЦЕЛИТЕ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Меѓусебната компатибилност на целите на планскиот документ е идентификувана користејќи Матрица на компатибилност како алатка при Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина.

Пополнетата Матрица за компатибилност за главната цел и поединечните цели на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково се дадени во Табела 8.

Се гледа големата усогласеност меѓу целите на предметниот план во можноста за максимална искористеност на изградената површина согласно законските обврски и оформување на комуналната инфраструктура (изградба на брана и акумулација) која ќе овозможи основни услови за живеење на населението со потребни количини за вода за пиење и вода за наводнување.

Се очекува позитивен кумулативен ефект од реализацијата на овие компатибилни цели врз развојот на земјоделието, зголемување на животниот стандард, развој на општината и поширокиот регион, поголема вработеност.

Се разбира дека изградбата на комунална инфраструктура е во конфликт со заштитата на животната средина, можеби во мала мерка, краткотрајно (додека трае изградбата на инфраструктурата) и можното негативно влијание врз различните елементи на животната би било со мала јачина и само на локално ниво. Токму поради оваа некомпатибилност во планот се предлагаат и мерки за заштита на медиумите од загадување, бучава, различни непогоди и можни хаварии. Како составен дел од Извештајот за стратегиска оцена ќе бидат презентирани дополнителни мерки за избегнување, намалување или ублажување на негативните влијанија на реализацијата на целите на планот врз животната средина.

7.2 ВРСКА СО ДРУГИ СТРАТЕШКИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес, кој се обезбедува со предлагање, изработка, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови, со цел да се обезбеди уредувањето и хуманизацијата на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и природата.

Комплексноста на просторното планирање наметнува интеракција со различните сфери на живеење и делување на човекот и природата и се јавуваат директни и индиректни врски на планскиот документ со други стратешки документи. Идентификувани се релации на усогласеност и/или недоволна усогласеност на целите на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково со целите на релевантните плански документи прикажани на локално, национално и глобално ниво се исто така анализирани од страна на експертот и прегледот и главните заклучоци се дадени во Табела 9.

Табела 9 Матрица на компатибилност на целите на планскиот документ

Цели на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково	рационално користење на земјиштето	максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот, оформување препознатлива архитектонска целина, почитување и валоризација на културното и градителското наследство	вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето, вградување на мерки за заштита на природата и животната средина	утврдување на параметрите и насоките за изработка на урбанистичко-проектна документација од пониско ниво, како и утврдување на општите и посебните Услови за градење
рационално користење на земјиштето		√	√	√
максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот, оформување препознатлива архитектонска целина, почитување и валоризација на културното и градителското наследство	√		√	√
вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето, вградување на мерки за заштита на природата и животната средина	√	√		√
утврдување на параметрите и насоките за изработка на урбанистичко-проектна документација од пониско ниво, како и утврдување на општите и посебните Услови за градење	√	√	√	

Легенда

√ - двете цели се поддржуваат меѓусебно
 ? – условите за меѓу зависноста се недоволно познати

○ – нема значителна врска меѓу целите
 X- двете цели имаат конфликт меѓусебно

Табела 10 Врска на планскиот документ со релевантни планови, програми и стратегии

Релевантен плански документ (план, програма, стратегија)	Главни цели на релевантниот плански документ/цели на заштита на животна средина	Врска/Компатибилност
НАЦИОНАЛНО НИВО		
Просторен План на Република Македонија (2002-2020)	Остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот како и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји. Утврдување на важноста на состојбата на животната средина и еколошките барања при планирањето на стопанските активности. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.	Директна врска и усогласеност во поглед на почитување на насоките за идна просторна организација, уредување, користење и заштита на просторот.
Национална стратегија за економскиот развој на Република Македонија (промовирана во почетокот на 1998 год.)	Ги поставува основите на концептот на просторниот развој и нуди просторна операционализација преку Просторниот план на Републиката.	Директна врска преку следење на постулатите за просторен развој со акцент на локалната и регионална економија, а преку обезбедување на доволна количина на вода за локалното население и поширокиот регион ќе се овозможи исполнување на постулатите.
Национален Еколошки Акционен План на РМ (НЕАП II, 2006)	Дефинирање на проблемите на животната средина и мерките и активностите потребни за нивно надминување за шест годишен период и создавање на флексибилна рамка за продолжување на процесот на приближување кон политиката на ЕУ во областа на животната средина, вклучување на целите на животната средина во секторските политики и насоки за еколошки одржлив пристап, зголемување на степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори и отворање на нови перспективи и вклучувања во меѓународните системи за заштита на животната средина.	Индириктна врска преку ЛЕАП за Општина Липково во кој се посочени како водечки проблеми недостатокот од вода за пиење на локалното население и за наводнување на земјоделските површини. Компатибилност во однос на целите на заштита на животната средина ќе се овозможи преку спроведување навремено на предложените мерки на заштита веќе дадени во планската документација и Извештајот за Стратегиска оцена.
Национална стратегија за апроксимација на ЕУ законодавството за животна средина (2007)	Препорака на најсоодветниот пристап за Владата на Република Македонија да одговори на комплексните одговорности предвидени со приближувањето на правото на ЕУ за животната средина и во исто време да придонесе кон одржлив развој на земјата. Таа обезбеди “мапа” за целосен и ефикасен процес на апроксимација, вклучително одржлива, сеопфатна рамка со акции со поврзани трошоци кои се потребни за правна транспозиција на ЕУ директивите, нивна	Индириктна врска преку сознанијата за барањата на ЕУ директивите за сите сектори на животната средина посебно за оние кои се уште не се целосно транспонирани во националното законодавство (стандардите за емисии во воздух, вода, почва).

Релевантен плански документ (план, програма, стратегија)	Главни цели на релевантниот плански документ/цели на заштита на животна средина	Врска/Компатибилност
	техничка имплементација и контрола на спроведувањето во сите десет сектори во животната средина.	
Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА II, 2009 со измени 2010)	Ги вклучува коментарите дадени од Европската комисија за Програмата за усвојување на правото на ЕУ во националното законодавство и содржи акционен план за хармонизација на националното законодавство со ЕУ законодавството, потребната динамика на институционално зајакнување за имплементирање на законодавството и потребните ресурси за реализација.	Индиректна врска преку следењето на степенот на транспонираност на ЕУ директивите и усвојување на најновите законски и подзаконски акти кои го регулираат влијанието на економските активности врз различните елементи на животната средина.
Национална стратегија за одржлив развој (2008) за период 2010-2030	Продолжување на процесот на апроксимација кон ЕУ користејќи одржлив пристап и дефинирање на сет од 84 индикатори за одржлив развој (за жал дефинирани се само индикаторите а не и вредностите на тие индикатори кои би можеле да се користат при Стратегиската оценка на влијание на планот врз животната средина).	Директна врска преку следење на индикаторите за одржлив развој и индикаторите на милениумските развојни цели – МРЦ 7 на национално ниво и оние за Општина Македонска Липково за одржливост на животната средина со цел да се види степенот на постигнување / не постигнување на националните и глобални цели. Се очекува прво поставување на националните индикатори за одржлив развој и одржливост на животната средина.
Студија за води (2017)	План за инвестициите и дефинирани се политиките за управување со води. Државата треба да вложи 1,35 милијарди евра во пречистителни станици, водоводни и канализациски системи во наредните 21 година. се прави репрограмирање како ќе се распределат овие инвестиции. Дефинирани се политики, врз основа на европските стратешки политики за води. Со овие средства од 1,3 милијарди евра треба да се обноват постоечките и да се изградат нови водоводни и канализациски системи. Во моментот во државата има осум пречистителни станици, а предвидено е да се изградат уште 120. Според постоечката законска регулатива во земјава секое населено место со над 2.000 жители треба да има пречистителна станица на отпадни води, но со проектот планирани се и места со помалку жители, бидејќи идејата е загадувањето на водните текови и ресурси да се намали за 70 отсто.	Реализацијата на ДУПД е во директна врска со Студијата за води и токму изградбата на брана и акумулација ќе има удел и ќе учествува во зададените проекти за покриеност и достапност на населението до доволна количина на вода за пиење.
Национална стратегија за биолошка разновидност со акционен план (2020-2050)	Вредностите на биолошката разновидност постепено да се вградат во политиките за економски развој на национално и локално ниво (намалување на сиромаштија, национални и локални планови за развој, еколошко сметководство итн).	Директна врска постои и мерките кои се предложени и ќе бидат дополнети во целост ќе придонесат во исполнување на целите на заштита на биолошката разновидност. Значителни влијанија ќе се појавуваат во

Релевантен плански документ (план, програма, стратегија)	Главни цели на релевантниот плански документ/цели на заштита на животна средина	Врска/Компатибилност
	Воведување на позитивни стимулации за зачувување и одржливо користење на биолошката разновидност во согласност со Конвенцијата и обврските од ЕУ и да се идентификуваат и корегираат стимулациите кои се штетни за засегнатите компоненти на биолошката разновидност. Идентификација на алтернативни извори на енергија најмалку штетни за биолошката разновидност. Приближување на политиката на субвенционирање на економските сектори (земјоделство, рурален развој, енергетика) кон поддршка на биолошката разновидност.	време на градба на малата акумулација и планираната инфраструктура бидејќи ќе биде потребно отстранување на дел од растителната покривка (сечење на дел од шумскиот појас) на предметната локација заради расчистување на трасата и теренот, како и загрозување на движењето на животните и нивно раселување во околните достапни живеалишта.
Национална стратегија за заштита на природата (2017 – 2027)	Заштита, зачувување и мониторинг на компонентите на геодиверзитетот, геонаследството, биолошката и пределската разновидност. Одржливо користење на геодиверзитетот, геонаследството и другите компоненти на природата (биолошката и пределската разновидност) преку употреба на традиционални знаења, иновации, најдобри практики и позитивни стимулации за зачувување и одржливо користење на природата.	Постои директна врска и исполнувањето на предложените мерки ќе обезбедат реализирање на целите на заштита на природата и компонентите кои истата ги вклучува. Најизразени влијанија се очекува да се јават во фаза на градба поради отстранување на дел од шумскиот појас на предметната локација за потребите на расчистување на трасата и теренот, како и можно загрозување на движењето на животните менување на нивните патеки.
Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)	Ги одредува основните принципи за одржливо користење на природните ресурси и за управување со отпадот, вклучувајќи ја хиерархијата на основните принципи во управувањето со отпадот; ги одредува надлежностите за отпадот, го утврдува значењето и улогата на сопственоста на капиталот, како и улогите и задачите на поединечните заинтересирани субјекти во општеството;	Постои директна врска преку разгледувањето на управувањето со отпадот како еден од елементите на животната средина. ДУПД реферира само кон законските норми дадени во Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот и генералните превентивни мерки на заштита.
Национален План за управување со отпад 2020 – 2026	Давање на насоки за решавање на проблемите со отпадот на изворот, воспоставување на систем за сепаратно собирање и преработка на корисните состојки во селектираниот отпад и искористените производи, искористување на полезните состојки на отпадот како замена за извор на енергија и намалување на емисиите на стакленички гасови; постапно воспоставување на рационална мрежа на капацитети за управување со отпад на регионално ниво особено преку	Директна врска ќе се овозможи преку давање на препораки за минимизирање на создавањето на отпадот, селектирањето на местото на создавање и безбедно финално отстранување на регионална депонија на отпад кој не може понатаму да се третира.

Релевантен плански документ (план, програма, стратегија)	Главни цели на релевантниот плански документ/цели на заштита на животна средина	Врска/Компатибилност
	сегрегација на опасните и неопасните фракции на отпад на изворот и нивно рециклирање, третман и финално отстранување на безбеден начин.	
Национална стратегија за транспорт (2019)	При дефинирање на целите на развој на транспортот на земјата да се постават прашањата за инфраструктурното влијание и еколошките прашања за користењето на земјиштето, биодиверзитетот, бучавата, загадувањето на воздухот, влијанието врз имот од материјална вредност, влијанието врз културното наследство, пејзажот и др.аспекти.	Директна врска се гледа преку дислокација на постојната патна делница која минува низ проектната локација и нејзино оформување на спротивната страна преку која ќе се пристапува директно до браната, со што ќе биде олеснат пристапот и движењето до предметната локација.
Извештај за напредокот во остварување на Милениумските развојни цели за Република Македонија (2008) – МРЦ 7 Одржливост на животната средина	Извештајот го покажува прогресот на РМ во исполнување на глобално прифатените Милениумски Развојни Цели (вкупно 8 развојни цели со повеќе индикатори) кои се однесуваат на севкупниот квалитет на живот (сиромаштија, образование, економски развој, здравствени аспекти, социјалната вклученост, одржливост на животната средина - МРЦ 7). Одржливоста на животната средина е една од заложбите за акција на земјите потписнички на Милениумската Декларација во 2000 год. со цел да се обезбедат човековите сегашни потреби без да се наруши капацитетот на природните системи и да се обезбеди чист воздух, вода, земја и доволно ресурси за идните поколенија. Дефинирани се сегашните	Директна врска може да се воспостави ако индикаторите за одржлив развој и МРЦ индикаторите и МРЦ 7 индикаторите се земат како репери во локалната самоуправа при креирање на политики на одржлив развој на градот, општината и Источниот плански регион.
Индикатори на животна средина (2007)	Извештајот ги содржи индикаторите за животна средина за сите сектори на национално ниво (биодиверзитет, води, снабдување со вода, отпадни води, отпад, шуми, земјоделско земјиште, ниво на бучава и др.). Овие индикатори се реферираат кон Европската Агенција за животна средина на годишно ниво.(ЕЕА)	Мерките на заштита на животната средина директно зависат од индикаторите за животна средина на локално/регионално ниво и истите треба максимално да се користат како репери во исполнувањето на мерките на заштита и СОЖС. Потребно е разгледување на сите развиени индикатори (одржлив развој, МРЦ индикаторите и индикаторите за животна средина) и само на тој начин ќе се обезбеди одржлив развој на општината.
РЕГИОНАЛНО И ЛОКАЛНО НИВО		
Програма за развој на Североисточен плански регион	Програмата е во согласност со Националната Програма и Националната стратегија за рамномерен регионален развој кои даваат генерална рамка на развој на планските региони во земјата. Програмата го утврдува развојот на Североисточниот плански регион со осврт на заштитата на животната средина, водните ресурси, биодиверзитетот, шумите во регионот.	Планскиот документ е во директна корелација со Програмата бидејќи неговата реализација ќе обезбеди основни предуслови за развој на земјоделството како основна гранка за приход на жителите на општина Липково и можности за привлекување на инвестирања во капацитети за развој на локалната економија.

Релевантен плански документ (план, програма, стратегија)	Главни цели на релевантниот плански документ/цели на заштита на животна средина	Врска/Компатибилност
Регионален план за управување со отпад во Североисточен регион	Регионалниот план за управување со отпад е клучен елемент на регионалната политика, којшто обезбедува стратешка рамка која овозможува брз развој на регионот во целина кон поодржливи начини на производство и потрошувачка на стоки, а потоа колку што е можно повеќе рециклирање или преработка на колку е можно поголема вредност од создадениот отпад. Исто така, тој има важна улога да го идентификува постојниот капацитет на регионот да управува со отпадот и да воспостави инфраструктура за управување со отпад што ќе треба да се изгради за да се задоволат идните потреби. Со Планот се обезбедува регионална планска рамка за одржливо управување со отпадот и преработка на ресурсите преку развивање на интегриран систем за управување со отпад, преку:минимизирање на негативните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето предизвикани од создавањето и управувањето со отпад; минимизирање на негативните општествени и економски влијанија и максимизирање на општествените и економските можности; усогласеност со законските барања, целите, принципите и политиките поставени со европската и националната правна и регулаторна рамка.	Реализацијата на ДУПД е во директна корелација со Регионален план за управување со отпад бидејќи ќе ги обезбеди основните предуслови за развој на општината Липково, а воедно и регионот со обезбедување на потребна количина на вода за пиење. Спроведувањето на целите од Регионалниот план се во директна повзаност со обезбедување на доволна количина за водоснабдување бидејќи за функционирање на системот за управување со отпад неопходен е овој ресурс.
Локален План за заштита на животната средина (ЛЕАП) за Општина Липково (2011 год)	Дефинирање, проценка и поставување на проблемите од областа на животната средина кои имаат влијание врз квалитетот на живеење на населението во општината, развивање на план со активности за намалување на ризиците по животната средина, зголемување на јавната свест за состојбата со животната средина и можноста од учество на јавноста во донесување на одлуки. Мерките и активностите дадени во Акциониот план (во колку се реализираат по предвидената динамика) ќе обезбедат надминување на сегашните проблеми и превентивно спречување на нови извори на загадување на медиумите на животна средина.	ДУПД е во директна спрега со ЛЕАП бидејќи како главен проблем во документот е посочен недостатокот на вода за пиење на населението, а реализацијата на предложеното решение е токму во насока на обезбедување на доволна количина за водоснабдување на општината и поширокиот регион. Решението исто така ќе обезбеди и вода за наводнување и севкупно ќе обезбеди подобрување на здравјето на населението и заштита на животната средина преку обезбедување на питка вода од река Слупчанска.
Стратегија за локален развој на руралната средина на општините Липково, Куманово и Старо Нагоричане	Стратегијата ги има зацртано следните цели за развој на економијата на локално ниво: унапредување на конкурентноста на земјоделството преку зголемен принос и подобар квалитет на земјоделските производи; развој на руралната економија; развој на рурален туризам и промоција на традиционална храна; заштита и оддржливо искористување на животната средина; подобрување на квалитетот на живот во руралната средина. Реализацијата на горенаведените цели ќе обезбеди развој и препознатливост на трите општини како локални самоуправи кои го поттикнуваат и го стимулираат просперитетот преку наметнување на локални производи карактеристично за нивните подрачја.	Директната врска на Стратегијата со ДУПД се гледа токму преку намената на земјиштето која ќе обезбеди изградба на брана за водоснабдување на локалното население и населението во поширокиот регион што претставува предуслов за локален развој и подгање на условите за живеење на населението.

Релевантен плански документ (план, програма, стратегија)	Главни цели на релевантниот плански документ/цели на заштита на животна средина	Врска/Компатибилност
Годишна Програма за управување со отпад, за одржување на јавна чистота, транспорт на ученици, за работа и развој на комуналното претпријатие ЈКП “Пиша” за 2021 година	Програмата ги опфаќа планираните активности кои ЈКП Пиша предвидува да ги реализира во 2021 година, а кои се однесуваат на нивниот делокруг на работа. Во рамки на планираните активности наведени се и финансиски средства потребни за нивна реализација. Бидејќи основната дејност на претпријатието е подигање и транспорт на комунален отпад најголем дел од средствата се планирани за таа намена, а исто така се предвидуваат и активности за подигање на јавната свест на населението и јакнење на административниот капацитет на вработените.	Реализацијата на ДУПД за брана и акумулација “Слупчанска Река” ќе има директна спрега со Годишната Програма бидејќи преку изградбата на браната нема да се акумулираат отпадоци во речното корито, што воедно ќе значи и заштита на животната средина, заштита на површинските и подземните води од загадување.

8. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

8.1 СТРУКТУРА НА ГЕНЕРАЛНИТЕ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Обезбедување на одржливост на животната средина е високо на дневниот ред на Република Македонија која интензивно во последните дваесетина години ги прифати глобалните стратегии и политики во поглед на заштита на животната средина преку ратификација на најзначајните меѓународни конвенции и протоколи, а истовремено ја изрази и својата подготвеност за пристапување кон ЕУ преку развивање на односите со ЕУ и добивање на кандидатски статус.

Во пракса, Република Македонија има потпишано голем број на меѓународни конвенции, протоколи и билатерални договори на глобално ниво и има добиено статус на земја кандидат за прием во ЕУ. Започнат е процесот на апроксимација на ЕУ законодавството од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ Директивите во сите сектори на животната средина (вода, воздух, отпад, бучава, ГМО, хоризонтално законодавство, индустриска контрола од загадувањето, природа, хемикалии).

Овој процес е заокружен во периодот 2004-2008 во поглед на донесените закони (Закон за животна средина, Закон за квалитет на амбиентален воздух, Закон за отпад, Закон за води, Закон за заштита на природата, Закон за бучава и Закон за ГМО, Закон за хемикалии со нивните измени и дополнувања во овој период), додека процесот на усогласување на техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите во форма на подзаконски акти е во напредна фаза а во некои сектори е и скоро завршен (Оценка на влијание врз животната средина, Стратешка оценка на влијание врз животната средина, Интегрирано спречување и контрола на загадувањето, Квалитет на воздух). Но, исто така дел од секторите не е усогласен целосно со техничките стандарди на ЕУ Директивите (на пр. емисиите и граничните вредности на загадувачи во отпадните води, емисии во воздух од стационарни извори, хемикалии и др.) Се очекува заокружување на овој процес во периодот 2010-2012 год.

Листата на релевантната законска регулатива, ЕУ Директиви, меѓународни договори е дадена во Прилог 1.

Сите овие законски обврски беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на стратешките цели на заштита на животната средина во подрачјето, елементите важни за предметниот опфат (во моментов најосетливите) и специфичните цели на Стратегиската оценка на влијанието Планскиот документ врз животната средина (Цели на СОЖС).

Исто така беа анализирани целите на заштита предвидени во горенаведените стратешки плански документи развиени на национално ниво (Табела 9), но, најзначајно место во сумирањето на целите на заштита на животната средина и дефинирањето на целите на Стратегиската оценка одиграа стратешките плански документи релевантни за Североисточниот плански регион и Општина Липково.

8.2 ГЕНЕРАЛНИ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ

Накратко генералните цели на заштита на животната средина на предметниот опфат можат да се сумираат:

- ❖ Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- ❖ Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- ❖ Достапност до доволно количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води од страна на самите субјекти;
- ❖ Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- ❖ Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- ❖ Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- ❖ Одржување на постоечкиот биодиверзитет и избегнување на неповратни загуби;
- ❖ Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- ❖ Воспоставување на тесна соработка со здравствените работници и докторите по медицина на трудот околу идентификација и континуирано следење на здравствениот ризик од загадувањето на медиумите;
- ❖ Воспоставување на процедура и начини на доставување на информации до јавноста за управувањето со животната средина и можности за учество на јавноста во донесување на одлуки;
- ❖ Зајакнување на капацитетите на локалната самоуправа во однос на методите и техниките на планирање, управување и спроведување на законската регулатива во сите елементи на животната средина;
- ❖ Воспоставување на бази на податоци за состојбата во секој елемент на DPSIR (движечка сила – притисок - состојба на животната средина –влијание - одговор) рамката на управување со животната средина на локално и регионално ниво.

Генералните цели на заштита на животната средина само делумно се земени во предвид при подготовка на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково и затоа се предлага нивно вклучување преку Предлог на мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на негативните влијанија од спроведувањето на планскиот документ.

Ќе бидат предочени:

а) техничките мерки кои треба да се превземат за време на спроведувањето на планот,

б) идентификација на теми /прашања кои треба да се адресираат во дополнителните студии/елаборати кои треба да се подготват пред започнување со работа на инфраструктурните објекти,

в) предлози за менување на други планови и програми како резултат на исполнување на целите за заштита на животната средина.

Сите овие мерки се претставени во Поглавје 10.

8.3 Цели на СОЖС

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина (Цели на СОЖС) се идентификувани врз основа на анализа на проблемите со животната средина во планскиот опфат и околината и идентификација на најосетливите елементи на животната средина врз кои и сега се чувствува најголем притисок и кои би биле најпогодени од реализацијата на планскиот документ.

Главните заклучоци од анализата се дадени во Поглавје 4.3.

За секој значаен елемент на СОЖС се дефинираа цели на СОЖС кои ќе бидат основа за идентификација на влијанието на реализацијата на целите на планскиот документ. Исполнувањето на целите на СОЖС преку реализација на целите на планскиот документ ќе се следи преку предложените индикатори на СОЖС дадени исто така во Табела 11.

Табела 11 Цели и индикатори на СОЖС

Елемент на СОЖС за Планскиот документ	Цели на СОЖС	Индикатори на СОЖС
Вода	Обезбедување на доволна количина на вода за пиење	% на покриеност на население со вода за пиење
	Обезбедување на квалитетна вода за пиење	% на примероци со исправна вода за пиење
	Обезбедување на вода за наводнување	% на покриеност и достапност на вода за наводнување Начин на изведување на мрежата за наводнување
	Рационално користење на водата за наводнување	Подобрена ефикасност во користењето на водата за наводнување и тип на наводнување кој ќе се користи
	Подобрување на инфраструктурата за наводнување	% на изградена инфраструктура за наводнување
	Евидентирани извори и бунари кои се користат за наводнување	Број на извори и бунари кои се користат за наводнување
	Ограничување на загадувањето на водите во речните корита	Биохемиски квалитет на реките
Отпад	Расчистени диви депонии покрај реки и патишта	Број на локации и површина од која е остранет отпад каде несоодветно бил одложен
Почва	Обезбедување на квалитетна вода за наводнување	% на примероци со исправна вода за наводнување
	Воведени иновативни и одржливи практики за наводнување	Ефикасно и одржливо земјоделско производство, обезбедени финансиски, енергетски заштеди и заштеди во користење на сировини
Население	Подобрен квалитет на живот	Намалена миграција, подобрена здравствена состојба на населението и зголемен животен век
	Намалување на здравствениот ризик поради недостигот од вода за пиење	Број на цревни заболувања
Пејзаж	Расчистени диви депонии	Број на локации и површина од која е остранет отпад каде несоодветно бил одложен

9. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Заради идентификување на позитивните и негативните влијанија на исполнувањето на целите на планскиот документ во однос на целите на СОЖС извршени се анализи на веројатните влијанија врз медиумите на животна средина.

Бидејќи се работи за анализа на ниво на цели, од глобален, стратешки аспект, не се разгледуваат поединечните развојни проекти од типот на пратечки објекти на брана кои се планираат во планскиот опфат на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково.

За поединечните објекти кои влегуваат во состав на браната, за секој поодделно треба да се пристапи кон детална анализа на влијанијата и типот на влијанијата во сите фази на проектот. Сите фази на проектот како истражни работи, градба на објектите, оперативна фаза на проектот, случај на ненадејна хаварија и во случај по престанок на работа на проектот треба да се анализираат од аспект на влијание на сите проектни активности врз сите елементи на животната средина.

Идентификацијата на можните негативни и позитивни влијанија на проектните активности врз животната средина како и оценка на типот, значењето, обемот, јачината и други карактеристики на влијанијата се дефинирани согласно глава XI од Законот за животна средина ("Сл. Весник на РМ" 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 192/15, 39/16, 99/18) – Постапка за Оцена на влијанието врз животната средина на одредени развојни проекти или согласно член 24 став 3 од истиот Закон за постапката на изработка на Елаборати за заштита на животната средина.

При имплементација на целите на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково се очекуваат позитивни влијанија врз социо - економскиот развој на Општината и пошироко, како што се:

- ❖ долгорочно обезбедување на квалитетна вода за водоснабдување на населението во Кумановско Липковскиот регион и намалување на можноста за пренесување на болести преку вода за пиење;
- ❖ обезбедување на вода за наводнување и зголемување на приносот на културите;
- ❖ целосно користење на хидропотенцијалот на водотеците во рамки на повеќенаменски системи;
- ❖ годишно и повеќегодишно израмнување на протоците на водотеците во сливот на Слупчанска река;
- ❖ активна одбрана од поплави со што ќе се ублажат поплавните бранови од големи води;
- ❖ оплеменување на малите води;
- ❖ подобрување на условите за живеење и зголемување на животниот стандард.

Изградбата на инфраструктурен проект – брана и акумулација се очекува да предизвика развој на земјоделието како една од приходните стопански гранки во Општина Липково, подобрани услови за животот на населението во општина Липково, обезбедени доволни количества на вода за пиење за населението и индустријата.

Матриците за идентификација на влијанијата на целите на планскиот документ врз различните елементи на СОЖС и оценка на влијанието се дадени во Табела 12.

Табела 12 Идентификација на влијанијата на целите на планскиот документ врз различните елементи на СОЖС и оценка на влијанијата

Елемент на СОЖС Влијание	биодиверзитет	население	човечко здравје	почва	вода	воздух	климатски фактори	материјални придобивки	културно наследство	пејсаж
Карактер на влијанието (+/-)	-	+	-	-	-	-	-	+	неутрално	-
Тип на влијанието (директно/секундарни/кумулятивни/синергетски и ефекти)	директни	синергет. директни	директни	директни кумул.	директни кумул.	директни	кумул.	директни		директни
Јачина на влијанието (голема/средна/мала)	мала	голема	голема	средна	голема	мала	мала	средна		средна
Краткотрајни/среднорочни/долготрајни ефекти	кратки	долгорочни	долгорочни	средни	долгорочни	долгорочни	долгорочни	долгорочни		долгорочни
Континуирани/привремени ефекти	контин.	конт.	конт.	привр.	контин.	привр.	контин.	контин.		привр.
Прекугранични ефекти	нема	нема	нема	нема	има	има	има	нема		нема
Реверзибилни/иреверзибилни ефекти	ирев.	ирев.	ирев.	ревер.	реверз.	реверз.	иреверз.	ирев.		ирев.
Веројатност на појавување (сигурно/невозможно/можно)	сигурно	сигурно	сигурно	сигурно	сигурно	сигурно	сигурно	сигурно		сигурно
Важност (локална/регионална/национална)	локална	регионално	локално	локална	регионална	регионал.	регионална	локална		локална
Осетливи елементи на СОЖС во предметниот опфат										

9.1 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО

Имплементирањето на ДУПД ќе доведе до позитивни долгорочни влијанија врз подобрувањето на условите за живот и квалитетот на живеење во Општина Липково. Тоа ќе произлезе од обезбедувањето на потребната количина на вода за пиење и за наводнување на земјоделски површини од кои населението обезбедува земјоделски производи за исхрана и за финансиска придобивка. Привремено ќе бидат ангажирани поголем број на работници, мали и средни претпријатија и градежна механизација, како и во оперативна фаза на функционирање на браната и акумулацијата. На овој начин ќе се обезбеди зголемување на животниот стандард на локалното население.

Исто така се предвидува дислоцирање на локалниот пат кој поминува низ проектната локација и друг пат се планира да биде изграден на спротивната страна и за истиот се обезбедени финансиски средства и неговата изградба ќе биде сигурно реализирана паралелно со изградбата на браната и акумулацијата на Слупчанска река. И преку овој проект директно ќе се стимулира развојот на локално ниво, бидејќи со патот општината ќе се поврзе и со останатата регионална сообраќајна инфраструктура што директно ќе значи и зголемени можности за населението за негова перспектива.

Влијанието е оценето како локално бидејќи се очекува вработување на лица и ангажирање на фирми од населените места во општина Липково.

9.2 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ

Обезбедувањето на доволна количина на квалитетна вода за пиење за Липковско – Кумановскиот регион ќе има директно позитивно влијание врз здравјето на населението, а преку пратечките содржини и инфраструктура ќе се осигура подрачјето од поплавување, намалување на материјални штети, како и обезбедување на квалитетни производи за конзумирање од земјоделските површини кои ќе бидат обезбедени со доволни количини на вода за наводнување. При анализа на влијанието врз човековото здравје потребно е да се има во предвид дека во околината и на предметното подрачје нема населени места ниту изградени објекти за домување чии жители би биле афектирани од реализацијата на планското решение.

9.3 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОЗДУХОТ

При реализацијата на планското решение главните влијанија врз квалитетот на воздухот во подрачјето се очекуваат за време на градбата на браната и акумулацијата вклучувајќи ги и пратечките содржини.

Се очекува појава на прашина како фугитивна емисија на најситните честички на земја, песок при изградба на браната и зафатот.

Различните видови на возила, опрема и градежна механизација кои ќе се користат при изградба претставуваат мобилни извори на емисии на загадувачки материи од кои најкарактеристични се NOx, CO, PM10, несогорени јагленоводороди, сулфур, олово, бензен и други ароматски јагленоводороди кои придонесуваат кон секундарно создавање на озон и сите претставуваат директен и индиректен ризик на човековото здравје и животната средина. Квалитетот на горивата во Македонија е во рамките на европските стандарди и се контролира во акредитирани лаборатории.

Појавата на емисиите на согорувачките супстанции и негативното влијание е со краток интензитет, на локално ниво и преку дистрибуција на загадувачките супстанции делува на квалитетот на воздухот во подрачјето. Се очекува зголемена фреквенција на возила за дотур на градежни материјали, стока и транспорт на работна сила во и надвор од предметниот опфат како долготраен и кумулативен процес.

Зголемена количина на прашина се очекува да се јави и за време на расчистување на земјиштето од вегетација на одредени делови од трасата каде ќе поминува доводниот цевковод, земјани работи (при поставување на доводниот цевковод, зафатната градба, таложница) и ископување на одредени делници и рамнење, како и при поминување на товарните возила и градежната механизација по самиот пат за време на изградбата. Количината на прашина, која ќе се создава во текот на изградбата на браната и акумулацијата на Слупчанска река, се очекува да има зголемени вредности, но поради краткотрајноста на градежните активности, нејзиното влијание врз животната средина би било незначително. Најголемото влијание би се почувствувало од страна на работниците кои ќе работат на изградбата.

Не се очекуваат кумулативни ефекти поради краткото времетраење на градежните активности и генерално, влијанијата врз квалитетот на воздухот на локално и регионално ниво се минимални.

Влијанието на квалитетот на воздухот е оценето како директно краткотрајно со мала јачина влијание од локална важност.

Специфичните значајни влијанија врз квалитетот на воздухот ќе се предвидат за секоја посебна активност/проект, која ќе се спроведува во рамките на планскиот опфат и секако ќе добијат и соодветен третман со мерки за намалување или елиминирање на истите. Ефикасното користење на горивата и енергијата како и изнаоѓање можности за користење на обновливите извори на енергија мора да бидат императив во исполнувањето на целите на планот и идните проекти.

9.4 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

Имајќи ги во предвид проектните активности кои се предвидени со ДУПД емисии на стакленички гасови ќе се генерираат во фазата на градба од фосилните горива на градежната механизација, опрема и возила, додека во оперативна фаза стакленички гасови ќе се создаваат од распаѓањето на поплавената вегетација и поплавените почвени органски материји и други растворени органски честици. Емисиите од акумулацијата ќе бидат зголемени веднаш по поплавувањето на акумулацијата и се очекува тенденција на нивно намалување во текот на следните години.

Значајно за истакнување е и можност браната и акумулацијата да влијаат врз промена на микроклиматските услови. Сепак бидејќи површината предвидена за изградба на акумулацијата ќе биде 18,5 ha, а која ќе доведе до промени на микроклимата во областа или во регионот, значењето на овие промени во корелација со површината и волуменот на акумулацијата и климатските услови во регионот се незначителни и нивните ефекти ќе бидат занемарливи во споредба со глобалните емисии на стакленички гасови или слични емисии од други извори.

Влијанието на климатските промени е оценето како директно долготрајно со мала јачина влијание од локална важност.

9.5 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ

Влијание врз површинските и подземните води се очекува во фазата на изградба на "Брана и акумулација на Слупчанска река" при расчистување на земјиштето, доколку дојде до неконтролирано истекување на гориво од возилата и/или градежната механизација, моторни масла и хемикалии, како резултат на дефект или хаварија, имајќи во предвид дека се работи за мали количини на непредвидливи истекувања. Испуштањето на овие супстанции може да го промени квалитетот на подземните и површинските води, како и на растителниот и животинскиот свет во и околу водотеците.

Нарушувањето на земјената површина и отстранувањето на вегетацијата можат да предизвикаат ерозија и потенцијално загадување на површински води преку зголемување на нивото на цврсти суспендирани честички во нив. Исто така влијание на квалитетот на површинските води се очекува при транспорт на работници и материјали за градба, како и за време на изведување на градежни и монтажни работи. За време на реализација на проектот, работниците кои ќе работат на изградбата на објектите ќе користат вода за санитарни потреби. Отпадните води од времените тоалети кои ќе бидат поставени, треба да бидат траспортирани и отстранети од страна на овластена компанија и затоа не се очекува влијание врз квалитетот на водите.

Во оперативна фаза не се очекуваат влијанија врз квалитетот на водите, освен влијанија кои би можеле да се јават се доколку настане инцидент – оштетување на браната и акумулацијата или рушење и големата количина на вода која би се испуштила во такви ситуации може да предизвика ерозивни процеси или создавање на заезерени површини.

Акумулација ќе ја користи водата на река Слупчанска за водоснабдување и наводнување при што треба да се внимава за обезбедување на нејзиниот биолошки минимум кој изнесува $0,017\text{m}^3/\text{s}$, или месечен волумен на вода од $44.676\text{ m}^3/\text{s}$ согласно водостопанските услови за акумулација на река Слупчанска.

Обемот и интензитетот на сите влијанија предизвикани од сите поединечни активности, детално треба да бидат објаснети при изработката на различните законски потребни документи (Елаборат за заштита на животната средина).

9.6 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА

Влијанијата врз почвите се очекуваат во градежна фаза и во оперативна фаза, главните влијанија во градежна фаза се можност за појава на ерозија и загадување на почва при вадење камен и ископување на површинскиот почвен слој, транспорт и складирање на земјен материјал, чистење на вегетацијата за браната и акумулацијата, реконструкција на постоечки пристапни патишта, несоодветно депонирање на: градежниот шут, ископаната земја, отпадот од најразлични видови пакување кои може да содржат опасни супстанции, цврст комунален отпад кој ќе се создава од страна на работниците, при истекување на: бензин, нафта, моторни масла, масла за подмачкување, во случај на дефект или хаварија на моторните возила и градежната механизација; или градежни активности за браната и зафат на Слупчанска река.

Земјени работи кои ќе вклучат периодично отстранување на речниот нанос и почвата од областа на браната, ископување на канали за пренасочување на реката ќе доведат до оголување на подрачјето што ќе овозможи истите да бидат подложни на ерозивни процеси, и можност за појава на седимент, кој ќе го полни речното коритото, со што ќе се намали квалитетот на водата.

По завршувањето на градежните работи, почвата треба да се врати назад и тоа во состојбата како пред изградбата. Повторната употреба на горните почви треба да се направи користејќи ги најдобрите достапни техники.

Во оперативна фаза ерозија може да се очекува од брановите на работ на наполнетото водно тело, особено кога нивото на водата во браната се спушта и оголените страни се изложени/непотопени. Сепак ерозија од мали бранови, околу маргината на водниот простор, ќе биде незначителна во споредба со количината на седимент кој ќе се донесе во акумулацијата при појава на големи води.

Низводно низ реката може да се појави опасност од ерозија, како резултат на промените на нивото на водата и заматување на вода од прокопување предизвикано од испуштањето на вода од браната, а со тоа и промената на нивото на водата во реките и чистење на речното корито заради испуштање на вода од браната. Оваа опасност од ерозија ќе биде насочена кон речните корита и бреговите на реките.

9.7 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ

Реализацијата на ДУПД за брана и акумулација на Слупчанска Река со придружни објекти се очекуваат влијанија врз пределот. Просторот кој е осетлив за овој зафат се: микрорељефните појави, вегетацијата, површинските води и др. Со изградбата на акумулацијата ќе дојде до промена на пејсажот, односно зелените површини ќе се заменат со големо водно пространство и целокупниот простор ќе добие сосема нов визуелен идентитет. Влијанијата можат да бидат ублажени доколку по завршувањето на градежните активности, почвата се врати назад и тоа во состојбата како пред изградбата.

Повторната употреба на горните почви треба да се направи користејќи ги најдобрите достапни процедури и техники.

Со реализација на проектот, се очекува перманентно изменет визуелен поглед на пределот.

Визуелното влијание ќе биде долготрајно но не се смета за негативно, земајќи ги во предвид придобивките од овој проект. Освен осцилациите со водената површина во акумулацијата, можна е појава на оголени рабови што ќе има евентуален негативен визуелен ефект. Изградбата на браната со акумулација со придружни објекти претставува голема промена во пределот, предизвикана од земјените работи, опремата за тешки возила и отстранувањето на вегетацијата. Со тек на времето ова влијание ќе се редуцира како што ќе почнат и ќе се воспостават работите за рехабилитација и ревегетација.

9.8 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Негативни влијанија на културно наследство во предметниот опфат не се очекуваат имајќи ги во предвид главните заклучоци од Условите за планирање на просторот издадени од Агенцијата за планирање на просторот и кои се во согласност со Просторниот план на РМ. Но сепак при подготовка на планската документација испратено е писмо до Управата за заштита на културното наследство – Министерство за култура на РМ по кое е добиен одговор со бр: 17-2359/2 од 21.06.2019 год., во кој се констатира дека во границите на опфатот нема заштитени добра, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Во случај да при реализацијата на планот се појави археолошко наоѓалиште треба да се постапи во согласност со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство (Сл. Весник на РМ бр. 20/04 и бр.1/07).

Влијанието е оценето како неутрално во Табела 11.

9.9 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ (ФЛОРА И ФАУНА)

Нарушување на биолошката разновидност на подрачјето предвидено за спроведување на ДУПД за брана и акумулација на Слупчанска Река при изградбата како и во оперативна фаза бидејќи ќе дојде до заземање на земјиште. Влијанијата кои се очекуваат во текот на градежните активности ќе има врз растителниот и животинскиот свет поради отстранување на вегетацијата и површинскиот дел од земјиштето на подрачјето и поплавувањето ќе бидат од траен локален - карактер.

Градежните активности можат негативно да влијаат на одредени растителни и животински видови кои имаат свои природни живеалишта на и во близина на локацијата. Појавата на бучава и вибрации при работата на градежните возила, од машините и опремата кои ќе се користат при изградбата, ќе предизвика висока вознемиреност кај водоземците, како и пореметување на нивниот репродуктивен процес, но сепак се работи за краткотрајни активности на мала површина. Честата фреквенција на возила и луѓе може да предизвикуваа вознемиреност кај птиците, како и останатите живи организми особено во периодот на нивното парење. Со копањето и градењето на инфраструктурните решенија постои можност од уништување на постоечките екосистеми како и појава на ерозија на земјата. Зголемување на количината на прашина во околината како резултат на интензивните градежни активности може да ги наруши постоечките живеалишта на присутните живи организми, како и да дојде до напластување на прашината на листовите, со што се намалува или спречува интензитетот на фотосинтезата.

Најдиректно засегнати ќе бидат шумска (благун – габерови шуми) и крајречна вегетација (врби и тополи) и природните живеалишта на лилјаците и други птици. Влијанијата можат да предизвикаат нивна вознемиреност од зголеменото ниво на бучава и зголеменото ниво на прашина присутно на проектното подрачје. Одредени видови на водоземци ќе ја зголемат својата популација, додека популациите на другите видови влекачи, ќе имаат услови непречено да се повлечат во околните природни живеалишта.

Временото одлагање на цврст отпад на градилиштето или отпад од храна или пакување, може да предизвика загадување со органски и хранливи материи (со што ќе се намалат количините на кислород во водите), зголемување на матноста, истекување од течностите, поставени во близина на местото на изградба на зафатот, цевководот и придружните објекти, како што се масла, дизел гориво, растворувачи, масла за подмачкување, кои можат да го променат квалитетот на водата и да имаат негативно влијание врз водните живеалишта. Овие промени ќе ги променат карактеристиките на водните екосистеми, а тоа може да доведе до промени на бројноста на видовите од биолошката разновидност преку губење или намалување на популациите на осетливите видови.

За време на изведување на бетонските работи, можно е внесување на бетон или други материјали во водотекот кои ќе се употребуваат за изградба на предвидените објекти и потпорните сидови. Главни влијанија кои се очекуваат се ерозија на земјиштето, создавање на комунален и отпад од пакување од материјалите. Главни осетливи рецептори ќе бидат речните екосистеми.

За време на оперативната фаза на браната и акумулацијата, особено внимание треба да се посвети на континуирано одржување на биолошкиот минимум во реката Слупчанска кој согласно водостопанските услови за акумулација на река Слупчанска изнесува кој изнесува $0,017\text{m}^3/\text{s}$, или месечен волумен на вода од $44.676\text{ m}^3/\text{s}$, за да се спречи исчезнување на рибите и живиот свет во реката Слупчанска. Исто така, доколку дојде до намалување на протокот во реката, може да се намали влажноста на почвата, а тоа да предизвика губење на популациите на крајбрежната вегетација. Со функционирањето на браната и акумулацијата ќе се создадат промени на микроклиматските услови, што ќе овозможи погуста вегетација, крајбрежјето на акумулацијата ќе има поголема влажност во текот на годината, што ќе ја зголеми растителната покривка. На овој начин ќе се обезбедат услови за престој на различни видови на птици, а особено водните птици што крајно ќе претставува постигнат баланс на растителниот и животинскиот свет и подобри живеалиштата на птиците во зоната околу акумулацијата.

Влијанијата во оперативната фаза на малата акумулација се проценети како директни, локални, долготрајни, но незначителни по својот интензитет.

9.10 МАТЕРИЈАЛНИ ПРИДОБИВКИ

Локацијата која е предвидена за изградба на брана и локација на Слупчанска Река претставува неизградено земјиште на кое не се евидентирани материјални добра. Разгледувано од економски аспект земјиштето е со ниска бонитетна класа и нема некоја особена намена.

Искористувањето на земјиштето за изградба на брана и акумулација на долг рок ќе обезбеди материјални придобивки за општината и поширокиот регион преку развој на аграрниот сектор обезбеден преку доволна количина на вода за наводнување која ќе овозможи зголемен принос на земјоделски производи и обезбедување на приходи за локалното население.

10. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Негативните влијанија на целите на планскиот документ врз елементите на Стратегиска оцена на животна средина ќе бидат спречени, елиминирани или ублажени доколку се применат следните чекори:

- a) спроведување на мерките дадени во планската документација за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково (Поглавје 8 МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА) од страна на планерите од Агенција за планирање на просторот во Јануари 2021 год.
- b) спроведување на мерките дадени во Табела 13 како дел на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Мерките предложени од планерите се општи и повеќе се фокусирани на почитувањето на законските норми од областа на изградба на идните објекти и генералните барања за заштита на животната средина, што се разбира е неминовно и правно обврзувачко.

Некои од важните елементи како користењето на обновливи извори како алтернатива на сегашните конвенционални не се ниту спомнати. Во планската документација е прикажана Листа на законска регулатива од областа на животната средина и поединечните секторски закони, но Листата е нецелосна, не ажурирана.

Од страна на планерите доволно систематски е даден преглед на мерки за заштита од пожар, мерки за заштита од воени разурнувања и заштита од природни непогоди и затоа експертот за СОЖС нема предлог за дополнителни мерки на овие теми.

Од страна на експертот за СОЖС предложени се мерки прикажани во Табела 13 во однос на елементот на СОЖС и соодветните цели кои треба да се постигнат. Предлог мерките главно се фокусирани на идентификација на теми кои треба да се земат во предвид при подготовка на други документи кои следуваат по усвојувањето на планот (Студија за оценка на влијание на развојниот проект врз животната средина/Елаборат за заштита на животната средина/Дозвола за интегрирана контрола и заштита од загадување - ИСКЗ дозвола). Дел од мерките се насочени кон идентификација на потреба од подготовка на нови плански документи од страна на операторот на браната и акумулацијата (Специфичен План за контрола на седименти и на ерозија за секоја локација на градилиштето; План за управување со површинските и подземните води; План за управување со отпад за време на изградбата и во фазата на користење на браната; План за брзо постапување при истекувања; План за управување со безбедноста на проектот; План за управување со сообраќајот и транспортот; План за управување со безбедност на здравјето и професионалноста на работниците за време на изградбата и во фаза на користење на браната; План за вклучување на засегнати страни за време на изградбата и во текот на користење на браната; Акционен план за биолошката разновидност; План за управување со отпадни атмосферски води).

План за мониторинг на животната средина и од страна на локалната самоуправа на Општина Липково и на регионално ниво (План за управување со отпад на регионално ниво, План за управување со хемикалии, План за управување со животната средина итн..). Поентирана е потребата од мониторингот на сите медиуми како важен сегмент за секој плански стратешки документ.

Табела 13 Предлог мерки за спречување, намалување или ублажување на значајните негативни ефекти од ДУПД за брана и акумулација “Слупчанска Река”

Елемент на СОЖС	Цели на СОЖС	Предлог Мерки за спречување, намалување или ублажување на значајните негативни ефекти од реализацијата на планскиот документ
Вода	Обезбедување на доволна количина на вода за пиење	Изградба на каменонсипна брана со армирано-бетонски екран со материјали од локалното подрачје: камен материјал, филтерски материјал, глиновит материјал. Висината на браната ќе изнесува 55 m, а вкупниот волумен на акумулација на резервоарот за вода (езерото) ќе биде 2. 500 000 00 m ³ . Согласно водостопанските услови за акумулација на река Слупчанска, за биолошки минимум дефинирана е вредност 10% од средногодишниот проток, кој изнесува 0,017m ³ /s, или месечен волумен на вода од 44.676 m ³ /s.
	Обезбедување на квалитетна вода за пиење	Примена на добра градежна пракса при изградба на објектите и спроведување на редовен мониторинг и нивно одржување заради континуирано обезбедување на квалитетна вода за пиење, а воедно и заштита на животната средина од можни несакани инциденти при функционирањето на објектите. Браната е потребно да се поврзе со акумулацијата „Липково“ (со изградба на довод) со што ќе се обезбеди подобрен квалитет во водоснабдувањето на жителите на Липково и Куманово.
	Обезбедување на вода за наводнување	Изградбата на браната ќе обезбеди доволна количина на вода за наводнување на земјоделските површини во системот Глажња-Липково од чија ефикасност зависи и приносот на земјоделските култури што претставува приход за локалното население, но воедно ќе го поттикне и развојот на аграрниот сектор.
	Рационално користење на водата за наводнување	Имплементирање на инфраструктура и современа опрема за наводнување согласно топографските карактеристики, хидротехничките услови, структурата на земјоделските култури кои обезбедуваат заштеди во потрошувачка на вода за наводнување (на пр. капка по капка).
	Подобрување на инфраструктурата за наводнување	
	Евидентирани извори и бунари кои се користат за наводнување	При спроведување на проектот за изградба на брана и акумулација “Слупчанска Река” од претставници на локалната самоуправа и МЗШВ неопходно е да се идентификуваат сите извори и бунари преку теренски истражувања и подготовка на соодветна техничка документација.
	Ограничување на загадувањето на водите во речните корита	Доследно исполнување на националната законска регулатива во поглед на испуштање на отпадните води во канализационата мрежа. Следење на барањата на ЕУ Директивата за интегрирана контрола и заштита од загадувањето и ЕУ Рамковната Директива за води и ЕУ Директивата за емисии на приоритетни супстанции кои се испуштаат во отпадните води.
Отпад	Расчистени диви депонии покрај реки и патишта	Нови површини би се обезбедиле со расчистување на дивите депонии (присутни и во близина на планскиот опфат) и доследно спроведување на барањата на националната регулатива во поглед на собирање, транспорт, селекција на различните фракции посебно опасниот отпад, третманот и финалното отстранување на депонија. Оваа мерка се однесува на локалната самоуправа.

Елемент на СОЖС	Цели на СОЖС	Предлог Мерки за спречување, намалување или ублажување на значајните негативни ефекти од реализацијата на планскиот документ
		На расчистените површини покрај реките може да се постави урбана опрема и просторот да добие дополнителна намена за рекреативни цели каде населението ќе може да извршува спортски и рекреативни активности.
Почва	Обезбедување на квалитетна вода за наводнување	Обезбедување на постојан мониторинг на функционирањето на изградените објекти и нивно одржување (со динамика пропишана во План за одржување) со цел да се овозможи одржување на постојан квалитет на водите кои ќе се користат за наводнување. Подготовка и имплементација на: План за управување и мониторинг со водите, Програма за управување со безбедноста на браната, План за управување со поплави. Спроведување годишна резивија на податоците за низводните подземни води, со цел да се идентификува можното влијание и дали има потреба од постојан мониторинг. Со браната ќе обезбеди квалитетна вода за наводнување на земјоделските површини во системот Глажња-Липково што ќе претставува основен предуслов за обезбеден принос на земјоделски култури.
	Воведени иновативни и одржливи практики за наводнување	Изградбата на браната ќе обезбеди доволна количина на вода за наводнување на земјоделските површини во системот Глажња-Липково од чија ефикасност зависи и приносот на земјоделските култури што претставува приход за локалното население, но воедно ќе го поттикне и развојот на аграрниот сектор. Имплементирање на инфраструктура и современа опрема за наводнување согласно топографските карактеристики, хидротехничките услови, структурата на земјоделските култури кои обезбедуваат заштеди во потрошувачка на вода за наводнување (на пр. капка по капка).
Население	Подобрен квалитет на живот	Акумулацијата да се изгради со поголема динамика и во предвидениот рок бидејќи водата како извор претставува основен предуслов за обезбедување на елементарни норми за квалитетно живеење.
	Намалување на здравствениот ризик поради недостигот од вода за пиење	Да се предвидат редовни контроли на водата за пиење согласно законските норми.
Пејзаж	Расчистени диви депонии	Нови површини би се обезбедиле со расчистување на дивите депонии (присутни и во близина на планскиот опфат) и доследно спроведување на барањата на националната регулатива во поглед на собирање, транспорт, селекција на различните фракции посебно опасниот отпад, третманот и финалното отстранување на депонија. Оваа мерка се однесува на локалната самоуправа.

11.АЛТЕРНАТИВИ

Како составен дел на Стратегиската оцена на влијанието на планскиот документ врз животната средина потребно е да се разгледаат алтернативите во поглед на неколку карактеристики на планскиот документ, но во најрана можна фаза:

- a) при избор на најдобро решение за намена на земјиштето,
- b) локацијата на предметниот опфат,
- c) аспект на економската оправданост,
- d) финансиската можност и интерес од страна на инвеститорите
- e) заштитата на животната средина и одржливоста на планскиот документ.

Првите четири критериуми се разгледувани и земени во предвид при донесувањето на одлука на Министерство за транспорт и врски. Разгледувана е големата потреба од страна на населението, земјоделците и сопствениците за обезбедување на вода, земени се во предвид класите на земјиштето и усогласеноста со ПП на РМ. При тоа се разгледани сите позитивни аспекти од урбанизација на просторот и евидентна е придобивката за целата Општина Липково за обезбедување на основни животни предуслови и социо – економски развој.

Во оваа фаза можно е да се разгледаат само неколку варијанти во поглед на исполнување на целите на Стратегиска оцена на животната средина преку предлог мерките за заштита, намалување или ублажување на значајните негативни влијанија од реализација на целите на планскиот документ. Затоа се предложени неколку алтернативи на понудените решенија во поглед на:

- a) користење на обновливи енергетски извори (сонце, води),
- b) одржливи технички решенија со намалена потрошувачка на вода, сировини и енергија (најдобри достапни техники за соодветниот производен сектор)
- c) минимизирање на создавањето на отпад преку анализа на целиот циклус на производот (Life Cycle Analysis) и примена на принципот на одржлив производ и почисто производство (Cleaner production) како едноставни, финансиски исплатливи и ефикасни мерки насочени кон постигнување на генералните цели на животна средина

и други наведени во предлог мерките во Табела 13.

12. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

Во рамките на развој на планскиот документ и Стратегиската оцена на животната средина кои како процеси треба да одат паралелно за да може и ефектите да бидат најголеми, потребно е да се постават индикатори на СОЖС за да можат да се следат значајните ефекти (позитивни и негативни) од реализирањето на целите на планскиот документ и навреме да се превземат соодветни мерки.

Континуираното следење на индикаторите на СОЖС дава можност за систематско набљудување, испитување и оценување на ефикасноста од воведените мерки за заштита, намалување или ублажување на негативните ефекти од планскиот документ.

За таа цел се подготвува План за мониторинг кој сумарно ги воспоставува релациите меѓу елементите на СОЖС од предметниот опфат, предложените индикатори и одговорните за нивно следење, анализирање и по потреба интервенција. Планот за мониторинг ќе помогне на Општината Липково во преглед на состојбите во планскиот опфат, статусот на имплементација на предвидените мерки и ќе овозможи ефикасно понатамошно планирање на просторот и обезбедување на одржлив развој на општината.

Планот за мониторинг овозможува исто така воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни во процесот на планирање на просторот и заштитата на животната средина и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки.

При идентификацијата на целите на СОЖС прикажани на Табела 11 неминовно беше дефинирање на соодветните индикатори на СОЖС кои треба континуирано да се следат од надлежните стручни институции на национално, локално или регионално ниво и сопствениците на индустриските капацитети кои се планираат на предметниот опфат.

Потребно е максимално да се користат веќе воспоставените индикатори за животна средина од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање и Државниот Завод за статистика на Република Македонија, индикаторите на милениумските развојни цели, посебно МРЦ-7 за одржливост на животната средина, индикаторите за одржлив развој (за жал се уште не се дефинирани), индикатори кои РМ ги користи за реферирање спрема ЕУ агенциите за животна средина и енергија и други секторски индикатори (транспорт, земјоделие, шумарство, здравство и др.)

Во Табела 14 е претставен Планот за мониторинг на СОЖС за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково со дефинирани одговорни институции за следење на индикаторите на СОЖС.

Министерството за транспорт и врски е целосно одговорно за следење на спроведувањето на Планот за мониторинг, анализа на вредностите на индикаторите и трендот на намалување, зголемување на истите и споредба со националните или други релевантни.

Табела 14 План за мониторинг на Стратегиска оцена на животната средина за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково

Елемент на СОЖС за ДУПД за брана и акумулација, Општина Липково	Индикатори на СОЖС	Одговорни за мониторинг	Фреквенција на мониторинг
Вода	% на покриеност на население со вода за пиење	Општина Липково	Годишно ниво
	% на примероци со исправна вода за пиење	Институт за јавно здравје Куманово	По план за узоркување
	% на покриеност и достапност на вода за наводнување	МЗШВ/Општина Липково	Годишно ниво
	Подобрена ефикасност во користењето на водата за наводнување	МЗШВ/Општина Липково	Годишно ниво
	% на изградена инфраструктура за наводнување	МЗШВ/Општина Липково	Годишно ниво
	Број на извори и бунари кои се користат за наводнување	Општина Липково	Годишно ниво
	Биохемиски квалитет на реките	Институт за јавно здравје Куманово/УХМР	Според План за следење на површинските води
Отпад	Број на локации и површина од која е остранет отпад каде несоодветно бил одложен	МЖСПП/ Општина Липково	Годишно ниво
Почва	% на примероци со исправна вода за наводнување	УХМР/Хидробиолошки Завод Охрид/Општина Липково	Месечно ниво
	Ефикасно и одржливо земјоделско производство, обезбедени финансиски, енергетски заштеди и заштеди во користење на сировини	МЗШВ/Општина Липково	Годишно ниво
Население	Намалена миграција, подобрена здравствена состојба на населението и зголемен животен век	Завод за статистика/Институт за јавно здравје Куманово/ Медицина на труд/Општина Липково	Годишно ниво
Пејзаж	Број на локации и површина од која е остранет отпад каде несоодветно бил одложен	МЖСПП/ Општина Липково	Годишно ниво

13. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково е изготвена врз основа на Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко-планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2018 година (Службен весник на РМ бр.16/18, 56/18, 73/18 и 212/18) и Годишната програма за финансирање на изработка на урбанистички планови, регулациски планови на генерални урбанистички планови, урбанистичко - планска документација и урбанистичко-проектни документации за 2019 година (Сл.Весник на РМ 16/19 и 107/19).

Целта на Државна урбанистичко-планска документација е да се добие решение кое ќе обезбеди изградба на брана и акумулација на Слупчанска река на простор од околу 68,236 ha.

Согласно законската регулатива од областа на животната средина при подготовка на краткорочни, среднорочни и долгорочни плански документи на национално и локално ниво за развој на општините во сите аспекти (урбан развој, индустрија, развој на мали и средни претпријатија, туризам, земјоделие, транспорт и др.) потребно е спроведување на постапка за Стратегиска оценка на влијание на планскиот документ кој се подготвува (план, програма или стратегија) врз животната средина.

Постапката е правно обврзувачка во согласност со националното законодавство (Глава X од Закон за животна средина – Сл. Весник на РМ бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 124/2010, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и подзаконските акти) и со нејзино навремено спроведување се обезбедува идентификување на сите можни негативни и позитивни влијанија на планот, програмата или стратегијата врз животната средина, се дефинираат алтернативи и можни мерки за ублажување, намалување или одбегнување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

Министерството за транспорт и врски како одговорна институција за носење на Државната урбанистичко-планска документација сметајќи дека реализацијата на планското решение нема да има негативно влијание врз животната средина донесе Одлука и Формулар за неспроведување на стратегиска оценка за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково. На доставените документи Министерството за животна средина и просторно планирање преку издадено Мислење бр. УП1-15-421/2021 од 02.04.2021 год. (дадено во Поглавје 14.4) одговори дека е потребно да се спроведе постапка за стратегиска оценка за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково.

Министерството за транспорт и врски има искуство во спроведување на постапката која вклучува: активно учество на јавноста, ставање на увид на нацрт Извештаите и организирање на јавна расправа за истите.

Планскиот документ кој беше предмет на анализа и за кој се однесува Извештајот за Стратегиска оценка на животната средина е Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково.

Планскиот опфат се наоѓа на територијата на Општина Липково и зафаќа површина од 68,236 ха.

Се очекува реализацијата на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково, да овозможи подобрување на социо – економските услови за живеење во Општината преку изградба на инфраструктура неопходна за обезбедување на потребни количини на вода за населението во Кумановско – Липковскиот регион. Истовремено ќе се обезбедат и доволни количини на вода за наводнување на земјоделските површини на предметното подрачје. Остварување на заложбите за подигање на квалитетот на водоснабдителната мрежа во државата; рамномерен социјален и економски развој на подрачјето.

Вкупната површина на планскиот опфат е 68.236 ха. На ниво на планскиот опфат со површина од 682.366,5110 m², формирана е 1 (една) градежната парцела Г.П.1.1, која зафаќа површина од 189.976,9890 m² и за истата предвидена е максимална површина за градење од 132.984 m². Процент на изграденост на земјиштето е предвидено да изнесува 70%, а коефициент на искористеност во однос на градежната парцела е предвиден да биде 0,7.

Класата на намена на идните плански решенија се дадени во табелата подолу.

Класи на намена на идните плански решенија

Намена на земјиште	Класи на намена на земјиштето	Површина (m ²)	Процент (%)
Е - Инфраструктура	Е2 – комунална супраструктура	189,977	28
	Акумулација	184,075	27
	Заштитен појас на акумулација	181,505	27
Д - Зеленило	Д2 – Заштитно зеленило	126,809	19
ВКУПНО		682,367	100

Заради идентификување на целите на заштита на животната средина во рамките на Стратегиската оценка (СОЖС цели) на планскиот документ, се пристапи кон разгледување на карактеристиките на пределот каде што се наоѓа планскиот опфат на Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“ Општина Липково и се идентификуваа состојбите со животната средина од расположливи документи земајќи го во предвид Локалниот План за заштита на животната средина за Општина Липково (ЛЕАП) усвоен во 2011 год. каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Сегашните клучни еколошки проблеми во Општина Липково се однесуваат на недостаток на вода за пиење, загадување на реките со тешки метали, нерационално користење на водата за наводнување, нерегулирани речни корита, директно испуштање на комуналните отпадни води во речните корита, непостоење на атмосферска канализација, непостоење на пречистителна станица за комуналните води, низок животен стандард и миграција на населението, несоодветно управување со отпад, користење на огревно дрво како извор за затоплување и готвење, не користење на обновливи извори на енергија и др.

Беа издвоени релевантните елементи за предметниот опфат и тие се елементи за Стратегиската оценка на влијание на планот. Меѓусебната компатибилност на целите на

планскиот документ се идентификувани користејќи Матрица на компатибилност како алатка при Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина. Целите на планскиот документ се меѓусебно компатибилни.

Се гледа големата усогласеност меѓу целите на предметниот Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“ Општина Липково со стратешките плански документи, можноста за максимална искористеност на неизградената површина согласно законските обврски и дооформување на потребната инфраструктура која ќе обезбеди водоснабдување на локалното население со квалитетна вода за пиење и вода потребна за наводнување на земјоделските површини.

Се разбира дека целите за економски развој, изградбата на лесна загадувачка индустрија, објекти за домување и изградбата на современа инфраструктура и сообраќајници е во конфликт со заштитата на животната средина, можеби во мала мерка, краткотрајно (додека трае изградбата на објектите или инфраструктурата) и можното негативно влијание врз различните елементи на животната би било со мала до средна јачина и само на локално ниво.

Токму поради оваа некомпатибилност во планот се предлагаат и мерки за заштита на медиумите од загадување, различни непогоди и можни хаварии. Како составен дел од Извештајот за стратегиска оцена се презентирани дополнителни мерки за избегнување, намалување или ублажување на негативните влијанија на реализацијата на целите на планот врз животната средина.

Генерални цели на заштита на животната средина на предметниот опфат се:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволно количества квалитетна вода, заштита, зачувување и
- постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или
- намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Одржување на постоечкиот биодиверзитет и избегнување на неповратни загуби;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Воспоставување на тесна соработка со здравствените работници и докторите по медицина на трудот околу идентификација и континуирано следење на здравствениот ризик од загадувањето на медиумите;

- Воспоставување на процедура и начини на доставување на информации до јавноста за управувањето со животната средина и можности за учество на јавноста во донесување на одлуки;
- Зајакнување на капацитетите на локалната самоуправа во однос на методите и техниките на планирање, управување и спроведување на законската регулатива во сите елементи на животната средина;
- Воспоставување на бази на податоци за состојбата во секој елемент на DPSIR (движечка сила – притисок - состојба на животната средина –влијание - одговор) рамката на управување со животната средина на локално и регионално ниво.

Специфичните цели на Стратегиската оценка на животната средина (Цели на СОЖС) се идентификувани врз основа на анализа на проблемите со животната средина во планскиот опфат и околината (Општина Липково и пошироко) и идентификација на најосетливите елементи на животната средина врз кои и сега се чувствува најголем притисок и кои би биле најпогодени од реализацијата на планскиот документ. Подготвени се и индикатори на СОЖС преку кои ќе се следи напредокот на примена на мерките за заштита, спречување и ублажување на значајните негативни влијанијата од реализацијата на целите на планскиот документ.

Негативните влијанија на целите на планскиот документ врз елементите на Стратегиска оценка на животна средина ќе бидат спречени, елиминирани или ублажени доколку се применат следните чекори:

- c) спроведување на мерките дадени во планската документација за Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“ Општина Липково (Поглавје 8 МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА) од страна на планерите од Агенција за планирање на просторот во јануари 2021 год.;
- d) спроведување на мерките дадени во Табела 13 како дел на Извештајот за Стратегиска оценка на животната средина.

Мерките предложени од планерите се општи и повеќе се фокусирани на почитувањето на законските норми од областа на изградба на идните објекти и генералните барања за заштита на животната средина, што се разбира е неминовно и правно обврзувачко.

Од страна на експертот за СОЖС предложени се мерки во однос на елементот на СОЖС и соодветните цели кои треба да се постигнат. Предлог мерките главно се фокусирани на идентификација на теми кои треба да се земат во предвид при подготовка на други документи кои следуваат по усвојувањето на планот (Студија за оценка на влијание на развојниот проект врз животната средина/Елаборат за заштита на животната средина/Дозвола за интегрирана контрола и заштита од загадување - ИСКЗ дозвола). Дел од мерките се насочени кон идентификација на потреба од подготовка на нови плански документи од страна на операторот на браната и акумулацијата (Специфичен План за контрола на седименти и на ерозија за секоја локација на градилиштето; План за управување со површинските и подземните води; План за управување со отпад за време на изградбата и во фазата на користење на браната; План за брзо постапување при истекувања; План за управување со безбедноста на проектот; План за управување со сообраќајот и транспортот; План за управување со безбедност на здравјето и професионалноста на работниците за време на изградбата и во фаза на користење на браната; План за вклучување на засегнати страни за

време на изградбата и во текот на користење на браната; Акционен план за биолошката разновидност; План за управување со отпадни атмосферски води).

Предложени се неколку алтернативи на понудените плански решенија во поглед на:

- a) при избор на најдобро решение за намена на земјиштето,
- b) локацијата на предметниот опфат,
- c) аспект на економската оправданост,
- d) финансиската можност и интерес од страна на инвеститорите,
- e) заштитата на животната средина и одржливоста на планскиот документ

Со цел да се следат значајните ефекти (позитивни и негативни) од реализирањето на целите на планскиот документ и навреме да се превземат соодветни мерки се користат индикаторите за СОЖС и План за мониторинг.

Планот за мониторинг сумарно ги воспоставува релациите меѓу елементите на СОЖС од предметниот опфат, предложените индикатори и одговорните за нивно следење, анализирање и по потреба интервенција. Планот за мониторинг ќе помогне на Општината Липково во преглед на состојбите во планскиот опфат, статусот на имплементација на предвидените мерки и ќе овозможи ефикасно понатамошно планирање на просторот и обезбедување на одржлив развој на општината.

14. ПРИЛОЗИ

14.1 ЛИСТА НА НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

1. Закон за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05 24/07, 159/08 и 83/09, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15 129/15, 192/15, 39/16, 99/18);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина (Службен весник на РМ бр.74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина (Службен весник на РМ бр. 33/06)
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето (Службен весник 153/2007, измени 45/2011)
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Службен весник 153/2007)
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување на комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС (Службен весник 129/2007)
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето (Службен весник 144/2007)
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Службен весник 147/2008, измени 45/2011)
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на Р. М бр. 51/05, 137/07, 24/08, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11, 60/11, 144/12, 55/13, 70/13, 163/13, 42/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16 ,64/18 и 168/18);
10. Правилник за стандарди и нормативи за планирање на просторот (Службен весник на Р. М бр.69/99);
11. Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Р. М бр.12/09, 93/09, 52/09 и 62/10);
12. Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови (Службен весник на Р. М бр.78/06 и 140/07)
13. Закон за градење (Службен весник на Р. М бр. 51/05, 124/10, 47/11, 59/11, 13/12, 39/12, 144/12, 25/13, 70/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 115/14, 149/14, 187/14 и 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 31/16 39/16 и 71/16);
14. Законот за квалитет на амбиенталниот воздух (Службен весник на Р. М бр. 67/04; измени 92/07);
15. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух (Службен весник на Р.М бр. 67/04);

16. Уредба за гранични вредности на нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиенталниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели (Службен весник на Р.М бр. 22.06.2005)
17. Закон за води (Службен весник на РМ бр. 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13 180/14, 146/15 и 52/16);
18. Уредба за класификација на водите (Сл. весник на РМ бр. 18/99 год.);
19. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води (Сл. весник на РМ бр. 18/1999, 71/99);
20. Закон за управување со отпад (Службен весник на РМ бр. 68/04; измени 71/04; 107/07, 102/08; 143/08; 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15, 39/16);
21. Листа на отпади (Сл. Весник на РМ бр. 100/05);
22. Закон за заштита од бучава во животната средина (Службен весник на РМ бр. 79/2007, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
23. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник на РМ бр. 64/93);
24. Закон за хемикалии (Сл. Весник на Р.М бр. 145/10, 53/11, 164/13, 116/15, 149/15 и 39/16);
25. Закон за заштита на културното наследство (Службен весник на Р.М бр. 20/04; измени 115/07);
26. Закон за заштита на природата (Службен весник на Р.М бр. 67/04; измени 14/06; 84/07, измени 47/11);
27. Закон за благосостојба на животните (Службен весник на Р.М бр. 113/07);
28. Закон за благосостојба на растенијата (Службен весник на Р.М бр. 25/98; 06/00);
29. Закон за заштита на растенијата (Службен весник на Р.М бр. 25/98; измени 06/00);
30. Закон за безбедност и здравје при работа (Сл. Весник на РМ бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13, 158/14 15/15 и 192/15);
31. Закон за енергетика (Службен весник на Р.М бр. 63/06; 36/07);
32. Закон за експропријација (Службен весник на Р.М бр. 33/95, измени 20/98, 40/99, 31/03, 46/05 и 10/08);
33. Конвенција за заштита за мочуриштата што се од меѓународно значење како живеалишта на водните птици (Рамсар, 1971), ратификувана 1977 година;
34. Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство (Париз, 1972), ратификувана 1974 година;
35. Конвенција за меѓународна трговија со загрозувани видови дива флора и фауна (Вашингтон, 1973), ратификувана 1999 година;
36. Конвенција за заштита на миграторните видови дива животни (Бон, 1979), ратификувана 1999 година;

37. Конвенција за заштита на дивниот свет и природните живеалишта во Европа (Берн, 1979), ратификувана 1997 година;
38. Договор за заштита на лилјаците во Европа (Лондон, 1991), ратификуван 1999 година (Амандман на Договорот ратификуван 2002 година);
39. Договор за заштита за африканско-азиските миграторни видови птици (Хаг, 1995), ратификуван 1999 година;
40. Базелска конвенција во врска со контролата врз прекуграничните загадувачи со опасен отпад и неговото депонирање (Базел, 1995), ратификувана 1997;
41. Конвенција за заштита на биолошката разновидност (Рио де Жанеиро, 1992), ратификувана 1998;
42. Конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во одлучувањето и пристап до правда за прашања поврзани со животната средина (Архус, 1998), ратификувана 1999 година;
43. Конвенција за оцена на прекуграничните влијанија врз животната средина (Еспо, 1991), ратификувана 1999 година;
44. Европска конвенција за предел (Фиренца, 2000), ратификувана 2003 година.

14.2 ЛИСТА НА РЕЛЕВАНТНИ ЕУ ДИРЕКТИВИ

СЕКТОР	Директиви на ЕУ опфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008) Релевантни се и нивните измени и дополнувања
Управување со отпад	Рамковна директива за отпад (2006/12/EC)
	Директива за опасен отпад 91/689/ЕЕС, дополнета со 94/31/EC
	Директива за депонии (99/31/EC) дополнета со Регулотивата (EC) 1882/2003
	Директива за пакување и отпад од пакување (94/62/EC), дополнета со Регулотивата (EC) 1882/2003, Директивата 2004/12/EC и Директивата 2005/20/EC
	Директива за согорување на отпад (2000/76/EC)
	Директива на Советот за батерии и акумулатори што содржат одредени опасни супстанции (2006/66/EC)
	Директива за отпадна електрична и електронска опрема (2002/96/EC) дополнета со Директивата 2003/108/EC
	Директива за обележување на батерии (93/86/EC)
	Директива за отпадни масла (75/439/ЕЕС) дополнета со Директивите 87/101/ЕЕС, 91/692/ЕЕС и Директивата 2000/76/EC
	Директива за PCB/PCT (96/59/EC)
	Директива за дотраени возила (2000/53/EC) дополнета со Одлуките 12.2002/525/EC, 2005/63/EC, 2005/437/EC и 2005/438/EC
	Директива за рестрикција на опасни супстанции (2002/95/EC) дополнета со Одлуката 2005/618/EC, 2005/717/EC, 2005/747/EC и 2006/310/EC
	Регулатива за пренос на отпад (ЕЕС) 259/93 дополнета со Одлуките 94/721/EC, 96/660/EC, 98/368/EC и 99/816/EC, и Регулотивите (EC) 2408/98, (EC) 120/97 и (EC) 2557/2001
	Директива за управување со отпадот од индустрија за екстракција на минерални сировини (2006/21/EC)
Квалитет на воздух	Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/EC), дополнета со Регулотивата (EC) 1882/2003
	Директива за национални плафони на емисии (2001/81/EC)
	Директива (1999/30/EC) за гранични вредности на сулфур диоксид, азот диоксид и азотни оксиди, суспендирани честички и олово во амбиентниот воздух, дополнета со Одлуката 2001/744/EC
	Директива за бензен и јаглерод моноксид (2000/69/EC)
	Директива за озон во амбиентниот воздух 2002/3/EC
	Директива 2004/107/EC за арсен, кадмиум, жива, никел и полициклични јагленоводороди во амбиентниот воздух
	Директива за тргување со емисии на стакленички гасови (2003/87/EC) дополнета со Директивата 2004/101/EC и Регулотивата на Комисијата бр. 2216/2004

СЕКТОР	Директиви на ЕУ опфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008) Релевантни се и нивните измени и дополнувања
	Директива 1999/32/ЕС за намалувањето на содржината на сулфурот во одредени течни горива, дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003 и Директивата 2005/33/ЕС
	Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
	Директива за квалитет на бензин и дизел горива (98/70/ЕС) дополнета со Директивите 2000/71/ЕС, 2003/17/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
Квалитет на вода	Рамковна директива за вода (2000/60 /ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
	Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
	Директива за нитрати (91/676/ЕЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
	Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
	Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692/ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
	Директива за вода за капење (2006/7/ЕС)
	Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2013, освен Чл. 6, кој беше отповикан на 22.12.2000)
	Директива за милта од канализацијата (86/278/ЕЕС)
	Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003 (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
	Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
	Директива за испуштања на жива од хлороалкалните индустрии (82/176/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
	Директива за испуштања на кадмиум (83/513/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
	Директива за други испуштања на жива (84/15/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
	Директива за испуштања на HCN (84/491/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
	Директива за опасни супстанции од Листа еден (86/280/ЕЕС) дополнета со Директивите 88/347/ЕЕС, 90/415/ЕЕС и 91/692/ЕЕС
	Директива за вода за риби (78/659/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС и Регулативата (ЕС) 807/2003
	Директива за вода за черупкари (79/923/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
Хемикалии	Директива на Советот (67/548/ЕЕС) за апроксимација на законите, регулативите и административните одредби во врска со класификацијата, пакувањето и означувањето на опасни супстанции дополнета со директивите 69/81/ЕЕС, 70/189/ЕЕС, 71/144/ЕЕС, 73/146/ЕЕС, 75/409/ЕЕС, 76/907/ЕЕС, 79/370/ЕЕС, 79/831/ЕЕС,

СЕКТОР	Директиви на ЕУ опфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008) Релевантни се и нивните измени и дополнувања
	80/1189/ЕЕС, 81/957/ЕЕС, 82/232/ЕЕС, 83/467/ЕЕС, 84/449/ЕЕС, 86/431/ЕЕС, 87/432/ЕЕС, 88/302/ЕЕС, 88/490/ЕЕС, 90/517/ЕЕС, 91/325/ЕЕС, 91/326/ЕЕС, 91/410/ЕЕС, 91/632/ЕЕС, 92/32/ЕС, 92/37/ЕС, 93/21/ЕС, 93/72/ЕС, 93/101/ЕС, 93/105/ЕС, 94/69/ЕС, 96/54/ЕС, 96/56/ЕС, 97/69/ЕС, 98/73/ЕС, 98/98/ЕС, 99/33/ЕС, 2000/32/ЕС, 2000/33/ЕС, 2001/59/ЕС и 2004/73/ЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003
	REACH Политика и директиви на ЕУ
	Регулатива за супстанции кои го осиромашуваат озонскиот слој ((ЕС) 2037/2000) дополнета со Регулативите (ЕС) 2038/2000, 2039/2000, 1804/2003 и 2077/2004, и одлуките 2003/160/ЕС и 2004/232/ЕС
	Директива за експерименти врз животни (86/609/ЕЕС) дополнета со Директивата 2003/65/ЕС
	Директива за азбест (87/217/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС и Регулативата (ЕС) 807/2003
	Директива за биоциди (98/8/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
	Регулатива за оценка на ризикот (ЕС 793/93) дополнета со Регулативата (ЕС 1882/2003)
	Регулатива за увоз и извоз на опасни хемикалии (ЕС 304/2003) дополнета со Регулативите (ЕС) 1213/2003 и 775/2004;
	Директива за класификација, пакување и обележување на опасни препарати (1999/45/ЕС)
ГМО	Директива 2001/18/ЕС за намерно ослободување на генетски модифицирани организми во животната средина, дополнета со регулативите 1829/2003, 1830/2003 и одлуките 2002/623/ЕС и 2002/811/ЕС
	Директива на Советот (90/219/ЕЕС) за контролирана употреба на генетски модифицирани микроорганизми, дополнета со Директивите 94/51/ЕС и 98/81/ЕС, Регулативата (ЕС) 1882/2003 и одлуките 2001/204/ЕС и 2005/174/ЕС
Хоризонтално законодавство	Директива за оценка на влијанието врз животната средина (85/337/ЕЕС) дополнета со директивите 97/11/ЕС и 2003/35/ЕС
	Директива за стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
	Директива за пристап до информации за животната средина (2003/4/ЕС)
	Директива за учество на јавноста во однос на изготвување одредени планови и програми и дополнување на Директивата за учество на јавноста и пристап до правда (2003/35/С)
	Директива за одговорност за животната средина во поглед на спречување и ремедијација на штета во животната средина (2004/35/ЕС)
Индустриск о загадување	Директива за интегрирано спречување и контрола на загадувањето (96/61/ЕС) дополнета со Директивата 2003/35/ЕС и Директивата 2003/87/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
	Директива за големи постројки за согорување 2001/80/ЕС

СЕКТОР	Директиви на ЕУ опфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008) Релевантни се и нивните измени и дополнувања
	Директива СЕВЕСО II - за контрола на хаварии со опасни супстанции (96/82/EC) дополнета со Директивата 2003/105/EC и Регулативата (EC) 1882/2003
	Директива за испарливи органски соединенија од растворувачи (1999/13/EC), дополнета со Регулативата (EC) 1882/2003 и Директивата 2004/42/EC
	Директива на Советот 94/63/EC за контрола на емисии на испарливи органски соединенија (ВОК) што се резултат на чување бензин и негова дистрибуција од терминали до бензински пумпи дополнета со Регулативата (EC) 1882/2003
	Одлука 2000/479/EC за имплементација на Европски регистар на емисии на загадувачи (EPER) / Регулатива (EC) 166/2006 за имплементација на Европски регистар на ослободувања и трансфер на загадувачки супстанции
	Регулатива за еко - обележување 1980/2000
	Регулатива за шема за управување и ревизија на животната средина (EMAS) 761/2001/EC
Природа и шуми	Директива за зачувување на природните живеалишта и дивата фауна и флора (92/43/EEC), дополнета со Директивите 97/62/EC и 97/266/EC
	Директива за диви птици (79/409/EEC), дополнета со Директивите 81/854/EEC, 85/411/EEC, 91/244/EC, 94/24/EC и 97/49/EC, и Регулативата (EC) 807/2003
	Регулатива за загрозени видови ((EC) 338/97) дополнета со Регулативите (EC) 938/97, 2307/97, 2214/98, 1476/99, 2724/2000, 1579/2001, 2476/2001, 1497/2003, 1882/2003, 834/2004, 252/2005 и 1332/2005
	Директива за зоолошки градини (1999/22/EC)
	Регулатива за стапици за лов (EEC) 3254/91
	Регулатива за мониторинг на шуми (EC) 2152/2003
Бучава	Директива за оценка и управување со бучавата во животна средина (2002/49/EC)
	Директива за бучава од моторни возила (92/97/EEC), дополнета со Директивата 92/97/EC
	Директива за бучава од опрема што се користи на отворено (2000/14/EC)

14.3 КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Cooper, L. M., Guidelines for Cumulative Effects Assessment in SEA of Plans, EPMG Occasional Paper 04/LMC/CEA, 2004, Imperial College London, United Kingdom
2. Scott P. & Marsden P. (2003), Development of Strategic Environmental Assessment (SEA) Methodologies for Plans and Programmes in Ireland, Environmental Protection Agency, 2003, Ireland
3. CAAS Environmental Services Limited, Environmental Report of the SEA on the Meath Draft County Development Plan, 2006, Ireland
4. Murray Ó Laoire Architects, Greystones/Delgany Local Area Plan 2006-2012, 2006, Ireland
5. Aoife Cassidy & Associates, Environmental Report of the SEA on Greystones/Delgany Local Area Plan, 2006, Ireland
6. Applying Strategic Environmental Assessment - Good practice guidance for development co-operation, 2006, OECD, ISBN 92-64-02657-6
7. Alshuwaikhat H. M., Strategic environmental assessment can help solve environmental impact assessment failures in developing countries, Environmental Impact Assessment Review No. 25, Elsevier, 2005, pp. 307–317
8. Desmond M., Strategic Environmental Assessment (SEA): a tool for environmental decision-making, Irish Geography, Volume 40(1), 2007, pp. 63-78
9. Strategic Environmental Assessment Tool Kit, Scottish Executive, Scotland, 2006
10. CAAS (Environmental Services), SEA Statement of the Birr Town and Environs Development Plan 2010-2016 Strategic Environmental Assessment, Ireland, 2010
11. Strategic Environmental Assessment (SEA) SEA Process Checklist, Environmental Protection Agency, 2008, Ireland
12. Environmental Report of the Draft Dún Laoghaire - Rathdown County Development Plan 2010-2016 SEA, 2009, Ireland
13. Национален План за заштита на животната средина - НЕАП II, Министерство за животна средина и просторно планирање, Скопје, 2006
14. Национална Стратегија за одржлив развој за период 2010-2030, Влада на Република Македонија, 2009
15. Национална Стратегија за интеграција на Република Македонија во ЕУ, Влада на Република Македонија, 2004
16. Индикатори за животна средина, Министерство за животна средина и просторно планирање, 2008
17. Национална Стратегија за управување со отпад за (2008 – 2020 година), Влада на Република Македонија, 2008
18. Национален План за управување со отпад 2020 – 2026, 2020
19. Национална стратегија за економскиот развој на Република Македонија, Влада на Република Македонија, 1998

20. Национална стратегија за апроксимација на ЕУ законодавството за животна средина, Министерство за животна средина и просторно планирање, 2007
21. Национална програма за усвојување на правото на ЕУ, Влада на Република Македонија, 2009
22. Стратегија за енергетска ефикасност до 2020, Министерство за економија, 2004
23. Стратегија за развој на енергетиката на РМ до 2030, Министерство за економија, 2010
24. Национален здравствено - еколошки акционен план (НЗЕАП), Министерство за животна средина и просторно планирање, 1999
25. Стратегија за одржлив развој на шумарството во Р. Македонија, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, 2006
26. Национална стратегија за Механизмот за чист развој, Министерство за животна средина и просторно планирање, 2007
27. Национална стратегија за транспорт, Министерство за транспорт и врски, 2007,
28. Локален План за заштита на животната средина за Општина Липково – ЛЕАП подготвен во 2011 год.,
29. Годишна Програма за управување со отпад на ЈКП “Пиша” за 2021 год.,
30. Регионален план за управување со отпад во Североисточен регион,
31. Стратегија за локален развој на руралната средина на општините Липково, Куманово, Старо Нагоричане, 2015
32. Решение за Услови на планирање на просторот за изработка на Државна урбанистичка планска документација за брана и акумулација “Слупчанска река”, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково кои произлегуваат од Просторниот План на Република Македонија, 2019
33. Услови за планирање на просторот за изработка на Државна урбанистичка планска документација за брана и акумулација “Слупчанска река”, КО Слупчане и КО Руница, Општина Липково кои произлегуваат од Просторниот План на Република Македонија, 2019
34. Годишна Програма за финансирање на изработка на Просторен План на Република Македонија за 2018 година
35. Државна урбанистичка планска документација за брана и акумулација “Слупчанска река”, КО Слупчане и КО Руница, Документациона основа, 2021
36. Државна урбанистичка планска документација за брана и акумулација “Слупчанска река”, КО Слупчане и КО Руница, Планска документација, 2021
37. Геодетски Елаборат за геодетски работи за посебни намени, Ажурирање на геодетски подлоги КО Слупчане и КО Руница, 2019
38. Мислење од Агенција за цивилно воздухопловство бр.12-8/037 на 26.01.2021
39. Мислење од АД МЕПСО бр.11-3452/1 на 21.06.2019
40. Мислење од Друштво за дистрибуција на електрична енергија ЕВН бр. 10-55/2-17 на 29.01.2021

41. Мислење од Јавно претпријатие за државни патишта на РСМ бр.10-824/2 на 02.02.2021
42. Мислење од Јавно претпријатие Македонски Железници Инфраструктура бр.2001-2711/1, на 27.06.2019
43. Мислење од Македонски Телеком АД – Скопје бр.33608 на ден 28.01.2021
44. Мислење од Агенција за електронски комуникации бр.1404-1779/2 на 18.06.2019
45. Мислење од Дирекција за заштита и спасување бр.09-23/2 на 01.02.2021
46. Мислење од АД за вршење на енергетски дејности Македонски Енергетски Ресурси бр. 03-3219/2 на 24.06.2019
47. Мислење од Министерство за култура бр.17-2359/2 на 21.06.2019
48. Мислење од АД “ГАМА”
49. Мислење од ЈКП “Пиша” Липково бр. 03-73/1 на 14.06.2019
50. Мислење од Општина Липково бр. 18-589/2 на 14.06.2019

14.4 ОДЛУКА ЗА НЕСПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ОД МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

Врз основа на член 65 став(6) од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), Министерство за транспорт и врски, на ден _____ година, донесе

Одлука за Неспроведување на стратесиска оцена

1. За планскиот документ Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково, кој се носи согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање, не е потребно да се спроведе стратесиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животна средина.
2. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување, односно неспроведување на стратесиска оцена се објавува Министерство за транспорт и врски на следната веб адреса/и: www.mtc.gov.mk
3. Согласно критериумите за определување на тоа дали еден плански документ има влијание врз животната средина од член 65 став (4) од Законот за животна средина и врз основа на податоците од Прилог 2 на Правилникот за формата, содржината и образецот на одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратесиска оцена и формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратесиска оцена донесувањето на планскиот документ Државна урбанистичко-планска документација за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница, општина Липково, нема да има негативно влијание врз животната средина од следните причини: браната и акумулацијата ќе придонесат и кон развој развој на регионот и управување со водите и акумулацијата ќе се користи за водоснабдување на населените места во Кумановскиот регион.
4. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос од втор степен во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната.

Бр. 02-2371/1
Датум: 23.03.2021
Место: Скопје

Министер
Благој Бочварски

14.5 РЕШЕНИЕ ОД МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Архивски бр. УП1-15-421/2021

Дата: 02-04-2021

ДО: Министерство за транспорт и врски
Ул. Даме Груев бр. 6
1000 Скопје
Република Северна Македонија

ПРЕДМЕТ: Достава на Решение за Спроведување на стратесиска оцена

Врска: Ваш бр. 02-2371/1 од 23.03.2021 година

Почитувани,

Во врска со Вашата Одлука за неспроведување на Стратесиска оцена на влијание врз животна средина поврзано со ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница – Општина Липково, (допис 02-2371/1 од 23.03.2021 година) а врз основа на Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16), член 65 став 15 – Министерство за животна средина и просторно планирање донесе Решение со кое ве задолжува да спроведете постапка за Стратесиска оцена на влијание врз животна средина поврзано со ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница – Општина Липково.
Со почит,

Изработил: Милева Тагасовска

Проверил: Сашо Апостолов

Одобрил: Неби Редепи

ЗАМЕНИК МИНИСТЕР
Д-р Христина Оцаклиеска

ПРИЛОГ: Решение за спроведување на
на стратесиска оцена со бр. УП1-15-421/2021 год.

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

02-04-2021

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Правен основ

Врз основа на член 65 став 13 од Законот за животна средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16), Министерот за животна средина и просторно планирање донесе.

РЕШЕНИЕ

за спроведување на стратегиска оцена

За изработка ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница – Општина Липково, потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина.

Образложение

Министерството за транспорт и врски донело одлука за неспроведување на стратегиска оцена бр. 02-2371/1 од 23.03.2021 година за ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница – Општина Липково. Одлуката за неспроведување на стратегиска оцена заедно со формуларите на ден 25.03.2021 година е доставена до Министерството за животна средина и просторно планирање.

По разгледувањето на Одлуката, формуларите и другата придружна документација, Министерството за животна средина и просторно планирање одлучи како во диспозитивот на ова Решение.

Министерството за животна средина и просторно планирање по разгледувањето на приложената документација, констатира дека ДУПД за брана и акумулација „Слупчанска река“, КО Слупчане и КО Руница – Општина Липково, планскиот опфат ќе има влијание врз животна средина. Преставува план кој преставува плански документ од повисоко ниво за кој задолжително се спроведува стратегиска оцена на влијанието врз животната средина и здравјето на луѓето.

Исто така веќе имате сработено Студија за ЕИА што е одличен показател дека треба да се изработи Стратегиска оцена на влијанието на животната средина.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение засегнатата јавност и органот кој го подготвува планскиот документ може да изјави жалба во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на приемот на ова решението до Државната Комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Со почит

ЗАМЕНИК МИНИСТЕР
д-р Христина Оцаклиеска

Изработил: Милева Тагасовска
Проверил: Сашо Апостолов

Одобрил: Неби Реџеџи

Доставено до:

- Архива
- Органот

* Решението се објавува на веб страната на Министерството за животна средина и просторно планирање www.moerpp.gov.mk